

EUROPOS PARLAMENTAS

2009 - 2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

A7-0253/2013

20.8.2013

PRANEŠIMAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais pripažinimo ir vykdymo
(COM(2011) 0126 – C7-0093/2011 – 2011/0059(CNS))

Teisės reikalų komitetas

Pranešėja: Alexandra Thein

Procedūrų sutartiniai ženklai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra (pirmasis svarstymas)
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra (antrasis svarstymas)
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra (trečiasis svarstymas)

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto projekto pakeitimai

Parlamento padaryti teisės akto projekto pakeitimai žymimi ***pusjuodžiu kursyvu***. Paryškimas *paprastu kursyvu* parodo atitinkamiems skyriams tas teisės akto projekto vietas, kurias siūloma taisyti rengiant galutinį tekstą (pvz., tekste tam tikra kalba paliktas akivaizdžias klaidas ar praleistas vietas). Pasiūlytiems tokio pobūdžio pakeitimams reikalingas atitinkamų skyrių sutikimas.

Su esamu teisės aktu, kurį siekiama pakeisti teisės akto projektu, susijusio pakeitimo antraštėje pridedamos trečia ir ketvirta eilutės, kuriose atitinkamai nurodomas esamas teisės aktas ir keičiama šio teisės akto dalis. Perimtos esamo teisės akto nuostatų, kurias Parlamentą nori iš dalies keisti, nors jos nepakeistos teisės akto projekte, dalys žymimos ***pusjuodžiu*** šriftu. Išbrauktos tokių nuostatų teksto dalys žymimos laužtiniais skliaustais: [...].

TURINYS

	Psl.
EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS.....	5
AIŠKINAMOJI DALIS.....	64
PILIEČIŲ LAISVIŲ, TEISINGUMO IR VIDAUS REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ...69	69
MOTERŲ TEISIŲ IR LYČIŲ LYGYBĖS KOMITETO NUOMONĖ	86
PROCEDŪRA.....	103

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais (COM(2011) 0126 – C7-0093/2011 – 2011/0059(CNS))

(Speciali teisėkūros procedūra: konsultavimasis)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Tarybai (COM(2011) 0126),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 81 straipsnio 3 dalį, pagal kurią Taryba kreipėsi į Parlamentą dėl konsultacijos (C7-0093/2011),
 - atsižvelgdamas į Italijos Senato pagal Protokolą Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo pateiktą pagrįstą nuomonę, kurioje tvirtinama, jog teisėkūros akto projektas neatitinka subsidiarumo principo,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto pranešimą ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomones (A7-0253/2013),
1. pritaria Komisijos pasiūlymui su pakeitimais;
 2. ragina Komisiją pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 293 straipsnio 2 dalį atitinkamai pakeisti savo pasiūlymą;
 3. ragina Tarybą pranešti Parlamentui, jei ji ketina nukrypti nuo teksto, kuriam pritarė Parlamentas;
 4. ragina Tarybą dar kartą konsultuotis su Parlamentu, jei ji ketina iš esmės keisti Komisijos pasiūlymą;
 5. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

Pakeitimas 1 Pasiūlymas dėl reglamento 10 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(10) *Šiame* reglamente nagrinėjami su sutuoktinių turto teisiniu režimu susiję klausimai. Jis neapima *santuokos sąvokos*,

Pakeitimas

(10) *šiame* reglamente nagrinėjami su sutuoktinių turto teisiniu režimu susiję klausimai. Jis neapima sąvokos

kuris apibrėžiama valstybių narių teise.

„santuoka“, kuri apibrėžiama valstybių narių teise. Šios sąvokos atžvilgiu reglamentas yra neutralus. Šis reglamentas nepažeidžia sąvokos „santuoka“ apibrėžties, įtvirtintos valstybių narių nacionalinėje teisėje;

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento 11 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(11) *I* šio reglamento taikymo sritį turėtų įeiti visi civilinės *teisenos* klausimai, susiję su sutuoktinių turto teisiniu režimu: tiek kasdienis sutuoktinių turto valdymas, tiek jo padalijimas porai gyvenant skyriumi arba mirus vienam iš sutuoktinių.

Pakeitimas

(11) *i* šio reglamento taikymo sritį turėtų įeiti visi civilinės *teisės* klausimai, susiję su sutuoktinių turto teisiniu režimu: tiek kasdienis sutuoktinių turto valdymas, tiek jo padalijimas porai gyvenant skyriumi, ***nutraukus santuoką*** arba mirus vienam iš sutuoktinių;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 9 konstatuojamąją dalį.)

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl reglamento 11 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(11a) tačiau šis reglamentas neturėtų būti taikomas kitoms nei sutuoktinių turto teisinis režimas civilinės teisės sritims. Siekiant aiškumo turėtų būti aiškiai nurodyta, kad šis reglamentas netaikomas tam tikriems klausimams, kurie gali būti laikomi susijusiais su sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 11 konstatuojamąją dalį.)

Pagrindimas

Naująją konstatuojamąją dalimi pabrėžiama, kad taikymo sritis turi būti tiksliai apibrėžta ir

turi būti nustatyta aiški riba su kitomis teisės sritimis. Atitinkama konstatuojamoji dalis įrašyta į Paveldėjimo reglamento 11 konstatuojamąją dalį.

Pakeitimas 4 **Pasiūlymas dėl reglamento** **12 konstatuojamoji dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

(12) **Kadangi** sutuoktiniams tenkančios tarpusavio išlaikymo prievolės reglamentuojamos 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje, **o dovanojimo sandorio galiojimas ir pasekmės nagrinėjami 2008 m. birželio 17 d.** Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 593/2008 **dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės (Roma I)**, šis reglamentas neturėtų būti taikomas šiems klausimams.

Pakeitimas

(12) sutuoktiniams tenkančios tarpusavio išlaikymo prievolės, **kurios** reglamentuojamos 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 4/2012 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje, **ir paveldėjimo klausimai, kurie reglamentuojami 2012 m. liepos 4 d.** Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 650/2012 **dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų paveldėjimo klausimais pripažinimo ir vykdymo bei autentiškų dokumentų paveldėjimo klausimais priėmimo ir vykdymo bei dėl Europos paveldėjimo pažymėjimo sukūrimo¹**, neturėtų būti įtraukti į šio reglamento taikymo sritį;

¹ OL L 201, 2012 7 27, p. 107.

Pakeitimas 5 **Pasiūlymas dėl reglamento** **13 konstatuojamoji dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

(13) **Šis reglamentas, kaip ir [Europos Parlamento ir Tarybos] reglamentas (ES) Nr. .../... [dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų ir autentiškų aktų, susijusių su paveldėjimu, pripažinimo bei vykdymo ir Europos paveldėjimo pažymėjimo pradėjimo naudoti]**, neturėtų būti taikomas ir su valstybių narių teisėje **nustatytų daiktinių**

Pakeitimas

(13) **remiantis Reglamento (ES) Nr. 650/2012 pavyzdžiu šiuo reglamentu** neturėtų būti **daromas poveikis daiktinių teisių, numatytų kai kurių valstybių narių nacionalinėje teisėje, ribotam skaičiui (numerus clausus). Iš valstybės narės neturėtų būti reikalaujama, kad ji pripažintų daiktinę teisę, susijusią su toje valstybėje narėje esančiu turtu, jei**

teisių pobūdžiu susijusiems klausimams, pvz., šių teisių viešinimui. Antai valstybės narės, kurioje yra vieno arba abiejų sutuoktinių turtas, teismai gali taikyti daiktinės teisės priemones, susijusias su šio turto perleidimo arba šio turto perleidimo įregistravimu viešajame registre, jei tai numatyta šios valstybės narės teisėje.

atitinkama daiktinė teisė nėra numatyta jos teisėje;

(Iš dalies atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 15 konstatuojamąją dalį.)

Pagrindimas

Kaip ir Paveldėjimo reglamente, numatoma aiškesnė riba su daiktine teise. Naujoji konstatuojamoji dalis siejama su Paveldėjimo reglamento 15 konstatuojamąja dalimi.

Pakeitimas 6 Pasiūlymas dėl reglamento 13 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(13a) vis dėlto, kad sutuoktiniams būtų suteikta galimybė kitoje valstybėje narėje naudotis teisėmis, kurios buvo sukurtos arba jiems perduotos pagal nustatytą sutuoktinių turto teisinį režimą, šiame reglamente turėtų būti numatytas nežinomos daiktinės teisės pritaikymas pagal panašiausią tos kitos valstybės narės teisėje numatytą lygiavertę daiktinę teisę. Atliekant tokį pritaikymą, turėtų būti atsižvelgta į tikslus ir interesus, kurių siekiama konkrečia daiktine teise, ir su ja siejamas pasekmes. Siekiant nustatyti panašiausią lygiavertę nacionalinę daiktinę teisę, dėl papildomos informacijos apie tos teisės pobūdį ir pasekmes galima kreiptis į valstybės, kurios teisė taikoma sutuoktinių turto teisiniam režimui, institucijas ar kompetentingus asmenis. Tuo tikslu galėtų būti naudojamos esamais teisminio bendradarbiavimo civilinėse ir komercinėse bylose tinklais, taip pat

kitomis turimomis priemonėmis, kurios padeda suprasti užsienio teisę;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 16 konstatuojamąją dalį.)

Pagrindimas

Sprendžiant sutuoktinių turto teisinio režimo klausimus, kaip ir paveldėjimo klausimus, atsiranda tos pačios problemos dėl daiktinių teisių pripažinimo. Naujoji konstatuojamoji dalis atitinka Paveldėjimo reglamento 16 konstatuojamąją dalį.

Pakeitimas 7
Pasiūlymas dėl reglamento
13 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(13b) šis reglamentas neturėtų būti taikomas reikalavimams įregistruoti registre teisę į nekilnojamąjį arba kilnojamąjį turtą. Todėl įregistravimo teisinės sąlygos ir būdas bei institucijos (pvz., žemės kadastrai arba notariai), kurios privalo tikrinti, kad būtų laikomasi visų reikalavimų ir kad būtų pateikta ar parengta pakankamai dokumentų arba juose pateikta reikiama informacija, turėtų būti nustatomi pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę (nekilnojamojo turto atveju – pagal lex rei sitae).

(Iš dalies atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 18 konstatuojamąją dalį.)

Pagrindimas

Ši reglamentas, kaip ir Paveldėjimo reglamentas, neturėtų būti taikomas reikalavimams įregistruoti teisę į nekilnojamąjį arba kilnojamąjį turtą. Naujoji konstatuojamoji dalis atitinka Paveldėjimo reglamento 18 konstatuojamąją dalį.

Pakeitimas 8
Pasiūlymas dėl reglamento
13 c konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(13c) šis reglamentas taip pat neturėtų būti taikomas teisės įregistravimo registre pasekmėms. Todėl tai, ar įregistravimas yra, pavyzdžiui, deklaratyvus, ar sukuriančiojo pobūdžio, turėtų būti nustatoma pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę. Taigi, pavyzdžiui, kai teisei į nekilnojamąjį turtą įgyti reikalingas registravimas registre pagal valstybės narės, kurioje tvarkomas registras, teisę, siekiant užtikrinti registru poveikį erga omnes arba apsaugoti teisinius sandorius, tokio įgijimo momentas turėtų būti reglamentuojamas pagal tos valstybės narės teisę;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 19 konstatuojamąją dalį.)

Pagrindimas

Šis reglamentas, kaip ir Paveldėjimo reglamentas, neturėtų būti taikomas teisės įregistravimo registre padariniams. Naujoji konstatuojamoji dalis atitinka Paveldėjimo reglamento 19 konstatuojamąją dalį.

**Pakeitimas 9
Pasiūlymas dėl reglamento
13 d konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(13d) sąvoka „sutuoktinių turto teisinis režimas“, kuria apibrėžiama šio reglamento taikymo sritis, turėtų apimti visas normas, susijusias su turtiniais santykiais tarp sutuoktinių ir trečiųjų asmenų atžvilgiu, atsirandančiais sudarius santuoką ar jai pasibaigus. Šioms normoms priskiriamos ne tik privalomosios taikytinos teisės normos, bet ir kitos galimos papildomos sąlygos, dėl kurių pagal taikytiną teisę susitarė sutuoktiniai;

Siekiama patikslinimo.

Pakeitimas 10
Pasiūlymas dėl reglamento
13 e konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(13e) kaip ir Reglamente (ES) Nr. 650/2012, šiame reglamente turėtų būti atsižvelgta į įvairias sistemas, skirtas sutuoktinių turto teisinio režimo klausimams nagrinėti, kurios taikomos valstybėse narėse. Taikant šį reglamentą terminas „teismas“ turėtų būti aiškinamas plačiai ir taikomas ne tik teismines funkcijas atliekantiems teismams tiesiogine šio žodžio prasme, bet ir notarams ar registravimo tarnyboms kai kuriose valstybėse narėse, kurie tam tikrais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais atlieka teismines funkcijas, kaip antai teismai, ir notarams bei teisės specialistams kai kuriose valstybėse narėse, kurie tam tikroje sutuoktinių turto teisinio režimo byloje atlieka teismines funkcijas, vadovaudamiesi teismo suteiktais įgaliojimais. Visiems šiame reglamente apibrėžtiems teismams turėtų būti privalomos šiame reglamente nustatytos jurisdikcijos taisyklės. Priešingai, terminas „teismas“ neturėtų apimti valstybės narės neteisminių institucijų, kurios pagal nacionalinę teisę turi teisę nagrinėti sutuoktinių turto teisinio režimo klausimus, pavyzdžiui, daugumoje valstybių narių notarai, jei jie, kaip yra įprasta, nevykdo teisminių funkcijų;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 20 konstatuojamąją dalį.)

Pagrindimas

Siekiant atsižvelgti į įvairius valstybių narių organizacinius modelius sprendžiant sutuoktinių turto teisinio režimo klausimą, prasminga iš Paveldėjimo reglamento perimti termino „teismas“ apibrėžtį. Naujoji konstatuojamoji dalis atitinka Paveldėjimo reglamento 20 konstatuojamąją dalį.

Pakeitimas 11 **Pasiūlymas dėl reglamento** **14 konstatuojamoji dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

(14) *Siekiant atsižvelgti į didėjančią porų judumą santuokinio gyvenimo metu ir paskatinti deramą teisingumo vykdymą, šiame reglamente pateiktose jurisdikcijos normose numatoma, kad sutuoktinių turto teisinio režimo klausimus, įskaitant turto padalijimą, susijusius su santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ir santuokos pripažinimo negaliojančia bylomis, nagrinės valstybės narės teismai, kurie pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinančią Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000, turi jurisdikciją nagrinėti minėtas bylas.*

Pakeitimas 12 **Pasiūlymas dėl reglamento** **16 konstatuojamoji dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

(16) *Je*i sutuoktinių turto teisinio režimo klausimai nesusiję nei su santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ar santuokos pripažinimo negaliojančia bylomis, nei su vieno iš sutuoktinių mirtimi, sutuoktiniai gali nuspręsti turto teisinio režimo klausimus teikti nagrinėti

Pakeitimas

(14) *siekiant atsižvelgti į didėjančią porų judumą santuokinio gyvenimo metu ir užtikrinti deramą teisingumo vykdymą, šiame reglamente pateiktose jurisdikcijos taisyklėse numatoma, kad sutuoktinių turto teisinio režimo klausimus, įskaitant turto padalijimą, susijusius su santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ir santuokos pripažinimo negaliojančia bylomis, nagrinės valstybės narės teismai, kurie pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinančią Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000, turi jurisdikciją nagrinėti minėtas bylas, **jei abu sutuoktiniai aiškiai išreikštu ar kitokiu būdu pripažino atitinkamo teismo jurisdikciją;***

Pakeitimas

(16) *jei* sutuoktinių turto teisinio režimo klausimai nesusiję nei su santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium ar santuokos pripažinimo negaliojančia bylomis, nei su vieno iš sutuoktinių mirtimi, sutuoktiniai gali nuspręsti turto teisinio režimo klausimus teikti nagrinėti

valstybės narės, kurios teisę jie pasirinko kaip taikytiną jų turto teisiniam režimui, teismams. **Šis sprendimas išreiškiamas sutuoktinių susitarimu, kuris gali būti sudaromas bet kuriuo metu, net teismo proceso metu.**

valstybės narės, kurios teisę jie pasirinko kaip taikytiną jų turto teisiniam režimui, teismams. **Tam reikalingas sutuoktinių susitarimas, kurį sutuoktiniai gali sudaryti ne vėliau kaip prieš kreipdamiesi į teismą, o vėliau – pagal teismo vietos teisę (lex fori);**

Pakeitimas 13 **Pasiūlymas dėl reglamento** **17 konstatuojamoji dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

(17) Šiuo reglamentu turi būti palikta galioti tam tikros valstybės narės teismų teritorinė jurisdikcija nagrinėti su sutuoktinių turto teisiniu režimu susijusius ieškinius nenagrinėjant *palikimo dėl porų gyvenimo skyrium arba vieno iš sutuoktinių mirties bylų, ir visų pirma numatomas forum necessitatis, kad būtų užkirstas kelias atsisakymui vykdyti teisingumą.*

Pakeitimas 14 **Pasiūlymas dėl reglamento** **17 a konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(17) šiuo reglamentu turi būti palikta galioti tam tikros valstybės narės teismų teritorinė jurisdikcija nagrinėti su sutuoktinių turto teisiniu režimu susijusius prašymus nenagrinėjant *sutuoktinių gyvenimo skyrium arba paveldėjimo dėl vieno iš sutuoktinių mirties bylų, remiantis hierarchiniu siejamųjų kriterijų, kuriais užtikrinamas glaudus ryšys tarp sutuoktinių ir valstybės narės, kurios teismai turi jurisdikciją, rinkiniu;*

(17a) siekiant visų pirma ištaisyti dėl atsisakymo vykdyti teisingumą susidariusią padėtį, į šį reglamentą turėtų būti įtraukta nuostata dėl forum necessitatis, pagal kurią valstybės narės teismui išimtinėmis aplinkybėmis būtų leidžiama priimti sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo klausimu, glaudžiai susijusiu su trečiąja valstybe. Gali būti laikoma, kad tokios išimtinės aplinkybės yra tuomet, kai paaiškėja, kad atitinkamoje trečiojoje valstybėje procesas neįmanomas, pavyzdžiui, dėl pilietinio

karo, arba kai pagrįstai negalima tikėtis, kad sutuoktinis pradės procesą ar jame dalyvaus toje valstybėje. Vis dėlto jurisdikcija remiantis forum necessitatis turėtų būti naudojama tik tuo atveju, kai sutuoktinių turto teisinio režimo byla yra pakankamai susijusi su teismo, į kurį kreiptasi, valstybe nare;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 31 konstatuojamąją dalį.)

Pagrindimas

Patikslinami forum necessitatis nuostatos taikymo atvejai, t. y. kad kalbama apie išimties atvejus. Orientuojamasi į Paveldėjimo reglamento 31 konstatuojamąją dalį.

Pakeitimas 15 Pasiūlymas dėl reglamento 21 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(21) *Je*i taikytina teisė nepasirenkama ir siekiant taikytinos teisės numatomumą suderinti su būtinybe užtikrinti teisinį saugumą, pirmiausia atsižvelgiant į santuokinio gyvenimo faktines aplinkybes, šiuo reglamentu reikia nustatyti suderintas kolizines normas remiantis hierarchiniu siejamųjų kriterijų sąrašu, kuris leistų nustatyti visam sutuoktinių turtui taikytiną teisę. Pirmiausia reikėtų vadovautis sutuoktinių pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos po santuokos sudarymo kriterijumi, o tik po to – sudarant santuoką sutuoktinių turėtos bendros pilietybės kriterijumi. Jei netenkinamas nė vienas iš šių kriterijų arba jei sudarydami santuoką bendrą dvigubą pilietybę turintys sutuoktiniai neturi pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos, tuomet kaip trečiuoju kriterijumi turėtų būti vadovaujama valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, **visų pirma į santuokos sudarymo vietą**, abu sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai sudarant santuoką, teise.

Pakeitimas

(21) *jei* taikytina teisė nepasirenkama ir siekiant taikytinos teisės numatomumą suderinti su būtinybe užtikrinti teisinį tikrumą, pirmiausia atsižvelgiant į sutuoktinių gyvenimo faktines aplinkybes, šiuo reglamentu reikia nustatyti suderintas kolizines normas remiantis hierarchiniu siejamųjų kriterijų sąrašu, kuris leistų nustatyti visam sutuoktinių turtui taikytiną teisę. Pirmiausia reikėtų vadovautis **bendros įprastinės gyvenamosios vietos santuokos sudarymo momentu arba** sutuoktinių pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos po santuokos sudarymo kriterijumi, o tik po to – sudarant santuoką sutuoktinių turėtos bendros pilietybės kriterijumi. Jei netenkinamas nė vienas iš šių kriterijų arba jei sudarydami santuoką bendrą dvigubą pilietybę turintys sutuoktiniai neturi pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos, tuomet kaip trečiuoju kriterijumi turėtų būti vadovaujama valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, abu sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai

santuokos sudarymo momentu, teise;

Pakeitimas 16
Pasiūlymas dėl reglamento
22 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(22a) taikant šį reglamentą, t. y. tais atvejais, kai nustatant, kurios valstybės teisę taikyti, jame daroma nuoroda į pilietybę kaip siejamąjį kriterijų, klausimą, kaip elgtis tais atvejais, kai turimos kelios pilietybės, ir ar asmuo laikomas valstybės piliečiu, reglamentuoja nacionalinė teisė, įskaitant, kai taikoma, tarptautinės konvencijas, visapusiškai laikantis Europos Sąjungos bendrųjų principų;

Pagrindimas

Patikslinimas. Atsižvelgiama į Reglamento „Roma III“ 22 konstatuojamąją dalį ir Paveldėjimo reglamento 41 konstatuojamąją dalį.

Pakeitimas 17
Pasiūlymas dėl reglamento
24 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(24) *Atsižvelgiant* į sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės svarbą, reglamentu reikia numatyti tam tikras garantijas, kad sutuoktiniai arba būsimi sutuoktiniai suvoktų pasirinkimo pasekmes. ***Pasirinkimas turės būti įformintas pagal pasirinktos valstybės arba dokumento parengimo vietos valstybės vedybų sutartims taikomas teisės nuostatas ir bent jau suformuluotas*** raštu, ***datuotas bei pasirašytas*** abiejų sutuoktinių. ***Be to, reikės paisyti galimų papildomų pasirinktoje arba dokumento parengimo vietos valstybės teisėje nustatytų formos reikalavimų dėl tokių sutarčių galiojimo,***

(24) *atsižvelgiant* į sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės svarbą, *šiuo* reglamentu reikia numatyti tam tikras garantijas, kad sutuoktiniai arba būsimi sutuoktiniai suvoktų pasirinkimo pasekmes. ***Susitarimas dėl taikytinos teisės turi būti bent rašytinis, jame turi būti nurodyta data ir jis turi būti pasirašytas*** abiejų sutuoktinių. ***Taikytinos teisės pasirinkimas turėtų būti įformintas pagal sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės arba pagal valstybės, kurioje buvo sudarytas susitarimas, teisės nuostatas;***

viešinimo arba registravimo.

Pakeitimas 18

Pasiūlymas dėl reglamento 24 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(24a) siekiant atsižvelgti į nacionalinės teisės normas, ypač dėl šeimos būsto apsaugos ir dėl sutuoktinių naudojimosi teisių nustatymo, šiuo reglamentu neturėtų būti užkirstas kelias teismui, į kurį buvo kreiptasi, taikyti viršesnes privalomasias normas, taigi turėtų būti leidžiama valstybei narei vietoj kitos valstybės teisės taikyti nacionalinę teisę. Šiame kontekste viršesnės privalomosios normos – tai imperatyviosios nuostatos, kurių, valstybės narės manymu, būtina laikytis, kad būtų apsaugoti jos viešieji interesai, pavyzdžiui, politinė, socialinė ar ekonominė tvarka. Todėl, pavyzdžiui, siekdama apsaugoti šeimos būstą, valstybei narei, kurios teritorijoje yra šis būstas, turėtų būti sudaryta galimybė taikyti savo teisės normas, nepažeidžiant atitinkamoje valstybėje narėje taikomų su taikytinos teisės poveikiu tretiesiems asmenims susijusių apsaugos nuostatų, kurių viršenybė užtikrinama 35 straipsniu;

Pakeitimas 19

Pasiūlymas dėl reglamento 27 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

*(27) Kadangi vienas iš šio reglamento tikslų yra valstybėse narėse priimtų teismo sprendimų tarpusavio pripažinimas, jame turi būti numatytos **Reglamentu (EB) Nr. 44/2001 grindžiamos** teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo*

*(27) kadangi vienas iš šio reglamento tikslų yra valstybėse narėse priimtų teismo sprendimų **sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais** tarpusavio pripažinimas, jame turėtų būti numatytos teismo sprendimų pripažinimo,*

normos, kurios prireikus būtų priderinamos prie konkrečių šiame reglamente nagrinėjamos srities reikalavimų.

vykdytinumo ir vykdymo normos, panašios į kituose Sąjungos teisės aktuose, susijusiuose su teisiniu bendradarbiavimu civilinėse bylose, numatytas normas;

Pakeitimas 20
Pasiūlymas dėl reglamento
28 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(28) *Siekiant* atsižvelgti į *tai, kad su* sutuoktinių turto *teisiniu režimu susiję klausimai valstybėse narėse nagrinėjami skirtingai*, reglamentu *turi* būti užtikrintas autentiškų dokumentų *pripažinimas ir vykdymas. Tačiau autentiški dokumentai negali būti prilyginti teismo sprendimams, kai kalbama apie jų pripažinimą. Autentiškų aktų pripažinimas reiškia, kad dokumento turinys turi tokią pat įrodomąją galią ir tokias pat pasekmes, kaip ir jų kilmės šalyje, ir jiems taikoma tikrumo prezumpcija, kuri gali būti paneigiama.*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 60 konstatuojamąją dalį.)

Pakeitimas 21
Pasiūlymas dėl reglamento
28 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(28) *siekiant* atsižvelgti į *skirtingas valstybių narių sistemas, skirtas* sutuoktinių turto *teisinio režimo klausimams nagrinėti*, šiuo reglamentu *turėtų* būti užtikrintas autentiškų dokumentų *sutuoktinių turto teisinio režimo bylose priėmimas ir vykdytinumas visose valstybėse narėse;*

(28a) teismo sprendimų pripažinimo, vykdytinumo ir vykdymo, autentiškų dokumentų priėmimo ir vykdytinumo ir teisminių susitarimų vykdytinumo klausimais šiame reglamente turėtų būti numatytos nuostatos, panašios į Reglamento (ES) Nr. 650/2012 nuostatas;

Pakeitimas 22
Pasiūlymas dėl reglamento
29 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(29) Nors sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina *teise turi būti reglamentuojami* sutuoktinio ir trečiojo asmens *teisiniai santykiai, šios teisės taikymo sąlygos turėtų būti nustatytos valstybės narės, kurioje yra sutuoktinio ar trečiojo asmens įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje, kad būtų užtikrinta pastarojo apsauga. Antai šios valstybės narės teisėje galėtų būti numatyta, kad sutuoktinis savo turto teisinio režimo teise prieš trečiuosius asmenis gali remtis tik tuomet, jei įvykdytos šioje valstybėje narėje numatytos registravimo ir viešinimo sąlygos, nebent trečiasis asmuo žinojo arba turėjo žinoti, kurios valstybės teisė taikytina sutuoktinių turto teisiniam režimui.*

Pakeitimas 23
Pasiūlymas dėl reglamento
30 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(29) *vieno iš sutuoktinių ir trečiojo asmens teisinius santykius reglamentuoja* sutuoktinių turto teisiniam režimui *pagal šį reglamentą* taikytina teisė. *Tačiau, siekiant užtikrinti trečiojo asmens apsaugą, vieno iš sutuoktinių ir trečiojo asmens teisiniuose santykiuose nėra vienas iš sutuoktinių neturėtų galėti remtis minėtąja teise, jei su trečiuoju asmeniu teisiniais santykiais susieto sutuoktinio ir trečiojo asmens įprastinė gyvenamoji vieta yra toje pačioje valstybėje, kuri nėra valstybė, kurios teisė yra taikytina sutuoktinių turto teisiniam režimui. Išimtytys turėtų galioti tuo atveju, kai trečiasis asmuo neatitinka apsaugos sąlygų, taigi kai jis žinojo ar turėjo žinoti apie taikytiną teisę arba kai buvo laikomasi atitinkamoje valstybėje galiojančių registravimo ir viešinimo reikalavimų;*

(30a) *siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai dėl liudijimų ir formų, susijusių su teismo sprendimų, teisminių susitarimų ir autentiškų dokumentų paskelbimo vykdytiniais, nustatymo ir vėlesnių dalinių pakeitimų. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos*

valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai¹;

¹ OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 78 konstatuojamąją dalį.)

Pakeitimas 24

Pasiūlymas dėl reglamento 30 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(30b) patariamoji procedūra Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnyje nustatyta tvarka turėtų būti taikoma įgyvendinimo aktu, kuriais nustatomi ir vėliau iš dalies keičiami šiame reglamente numatyti liudijimai ir formos, priėmimui;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 79 konstatuojamąją dalį.)

Pakeitimas 25

Pasiūlymas dėl reglamento 32 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(32) Šiuo reglamentu *paisoma* pagrindinių teisių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač jos 7, 9, 17, 21 ir 47 straipsniuose dėl teisės į privatų ir šeimos gyvenimą, teisės tuoktis ir kurti šeimą pagal nacionalinės teisės aktus, teisės į nuosavybę, bet kokios diskriminacijos draudimo ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą, *pripažintų principų*. Šį reglamentą valstybių narių teismai turi taikyti nepažeisdami šių teisių ir principų.

(32) šiuo reglamentu *laikomasi* pagrindinių teisių ir *principų, įtvirtintų* Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač 7, 9, 17, **20**, 21, **23** ir 47 straipsniuose dėl teisės į privatų ir šeimos gyvenimą, teisės tuoktis ir kurti šeimą pagal nacionalinės teisės aktus, teisės į nuosavybę, **lygybės prieš įstatymą**, bet kokios diskriminacijos draudimo ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą *ir teisingą bylos nagrinėjimą*. Šį reglamentą valstybių narių teismai turi taikyti nepažeisdami šių teisių ir principų;

(Iš dalies atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 81 konstatuojamąją dalį.)

Pagrindimas

Patvirtindama Komisijos pagrindinių teisių poveikio įvertinimo rezultatus nuomonės referentė pabrėžia, kad teismas, taikydamas reglamentą, privalo ypatingą dėmesį skirti lygybės prieš įstatymą (Pagrindinių teisių chartijos 20 straipsnis), nediskriminavimo (Pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnis) ir moterų ir vyrų lygybės (Pagrindinių teisių chartijos 23 straipsnis) principams.

Pakeitimas 26 Pasiūlymas dėl reglamento 1 straipsnio 3 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) sutuoktinių *teisnumui ir* veiksniumui,

Pakeitimas

a) sutuoktinių ***bendrajam*** veiksniumui;

Pakeitimas 27 Pasiūlymas dėl reglamento 1 straipsnio 3 dalies a a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

aa) santuokos buvimui, galiojimui ar pripažinimui;

Pakeitimas 28 Pasiūlymas dėl reglamento 1 straipsnio 3 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) sutuoktinių vieno kitam dovanotoms dovanoms,

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas 29 Pasiūlymas dėl reglamento 1 straipsnio 3 dalies d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

d) našlio (-ės) paveldėjimo ***teisėms,***

Pakeitimas

d) ***pergyvenusio sutuoktinio paveldėjimo***

teisių klausimams,

Pakeitimas 30
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 3 dalies e punktas

Komisijos siūlomas tekstas

e) *bendroms sutuoktinių įmonėms,*

Pakeitimas

e) *klausimams, kuriuos reglamentuoja įmonių, asociacijų ir kitų juridinio asmens statusą turinčių subjektų teisė,*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 1 straipsnio h punktą.)

Pakeitimas 31
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 3 dalies f punktas

Komisijos siūlomas tekstas

f) daiktinių teisių *į turtą* pobūdžiui *ir šių teisių viešinimui.*

Pakeitimas

f) daiktinių teisių pobūdžiui,

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 1 straipsnio k punktą.)

Pakeitimas 32
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 3 dalies f a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

fa) visoms registre įregistruotoms teisėms į nekilnojamąjį ar kilnojamąjį turtą, įskaitant tokių teisių įregistravimui keliamus teisinius reikalavimus, ir tokių teisių įregistravimo arba jų neįregistravimo registre pasekmėms ir

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 1 straipsnio l punktą.)

Pakeitimas 33
Pasiūlymas dėl reglamento
1 straipsnio 3 dalies f b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

fb) klausimams, susijusiems su sutuoktinių ar buvusių sutuoktinių teise į santuokos metu įgytų teisių gauti senatvės arba netekto darbingumo pensiją perkėlimą ar išlyginimą santuokos nutraukimo atveju.

Pagrindimas

Taikymo sričiai neturėtų priklausyti sutuoktinių teisių į pensiją išlyginimas pagal Vokietijos teisę ir, jei yra, kiti panašūs institutai kitose valstybėse narėse.

Pakeitimas 34
Pasiūlymas dėl reglamento
2 straipsnio 1 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

a) sutuoktinių turto teisinis režimas – normų, *susijusių su turtiniais santykiais* tarp sutuoktinių ir trečiųjų asmenų atžvilgiu, visuma;

a) sutuoktinių turto teisinis režimas – normų, *taikytinų sudarius santuoką atsirandantiems turtiniams santykiams* tarp sutuoktinių ir trečiųjų asmenų atžvilgiu, visuma;

Pakeitimas 35
Pasiūlymas dėl reglamento
2 straipsnio 1 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

b) vedybų sutartis – susitarimas, kuriuo sutuoktiniai nustato *tarpusavio turtinius santykius ir turtinius santykius trečiųjų asmenų atžvilgiu*;

b) vedybų sutartis – susitarimas, kuriuo sutuoktiniai *arba būsimi sutuoktiniai nustato savo sutuoktinių turto teisinį režimą*;

Pakeitimas 36
Pasiūlymas dėl reglamento
2 straipsnio 1 dalies c punkto įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

c) autentiškas dokumentas – dokumentas,

c) autentiškas dokumentas – dokumentas

oficialiai parengtas arba **kilmės** valstybėje narėje kaip autentiškas užregistruotas dokumentas, kurio autentiškumas:

sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, kuris valstybėje narėje buvo oficialiai parengtas arba įregistruotas kaip autentiškas dokumentas ir kurio autentiškumas:

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 3 straipsnio 1 dalies i punktą.)

Pakeitimas 37
Pasiūlymas dėl reglamento
2 straipsnio 1 dalies d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

d) teismo sprendimas – valstybės narės teismo priimtas sprendimas sutuoktinių turto teisinio režimo byloje, **nesvarbu, ar įvardijamas kaip sprendimas, nutartis, įsakymas ar kt., taip pat** teismo kanceliarijos sprendimas dėl teismo proceso išlaidų;

Pakeitimas

d) teismo sprendimas – valstybės narės teismo priimtas sprendimas sutuoktinių turto teisinio režimo byloje, **neatsižvelgiant į tai, kaip tas sprendimas gali būti** įvardijamas, **įskaitant** teismo kanceliarijos sprendimą dėl bylinėjimosi išlaidų nustatymo;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 3 straipsnio 1 dalies g punktą.)

Pakeitimas 38
Pasiūlymas dėl reglamento
2 straipsnio 1 dalies e punktas

Komisijos siūlomas tekstas

e) kilmės valstybė narė – valstybė narė, kurioje, **atsižvelgiant į konkretų atvejį**, teismo sprendimas **priimtas, vedybų sutartis sudaryta**, autentiškas dokumentas **parengtas**, teisminis susitarimas **patvirtintas arba bendro turto padalijimo ar kitas dokumentas sudarytas teisminės institucijos ar institucijos, kuriai ši perdavė funkcijas arba kurią ši paskyrė, arba jos akivaizdoje**;

Pakeitimas

e) kilmės valstybė narė – valstybė narė, kurioje **buvo priimtas** teismo sprendimas, **parengtas** autentiškas dokumentas **arba patvirtintas ar sudarytas** teisminis susitarimas;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 3 straipsnio 1 dalies e punktą.)

Pakeitimas 39
Pasiūlymas dėl reglamento
2 straipsnio 1 dalies f punktas

Komisijos siūlomas tekstas

f) valstybė narė, *į kurią kreipiamasi* – valstybė narė, kurioje prašoma *pripažinti ir (arba) vykdyti teismo sprendimą, vedybų sutartį, autentišką dokumentą*, teisminį susitarimą, *bendro turto padalijimo ar kitą dokumentą, sudarytą teisminės institucijos ar institucijos, kuriai ši perdavė funkcijas arba kurią ši paskyrė, arba jos akivaizdoje*;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 3 straipsnio 1 dalies f punktą.)

Pakeitimas

f) *vykdymo* valstybė narė – valstybė narė, kurioje prašoma *paskelbti vykdytinu arba* vykdyti teismo sprendimą, teisminį susitarimą *ar autentišką dokumentą*;

Pakeitimas 40
Pasiūlymas dėl reglamento
2 straipsnio 1 dalies g punktas

Komisijos siūlomas tekstas

g) *teismas* – valstybių narių teisminė institucija, vykdanči teisminę funkciją sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, taip pat neteisminė institucija arba asmuo, vykdančys jiems valstybių narių teisminės institucijos perduotas arba paskirtas teismų jurisdikcijos funkcijas, numatytas šiame reglamente;

Pakeitimas

Išbraukta.

Pakeitimas 41
Pasiūlymas dėl reglamento
2 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

1a. Šiame reglamente terminas „teismas“ reiškia bet kokią teisminę instituciją ir visas kitas institucijas bei teisės specialistus, turinčius kompetenciją sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, kurie atlieka teismines funkcijas arba vykdo veiklą

Pakeitimas

vadovaudamiesi teisminės institucijos suteiktais įgaliojimais, arba vykdo veiklą prižiūrimi teisminės institucijos su sąlyga, kad tokios kitos institucijos ir teisės specialistai suteikia nešališkumo garantijas ir užtikrina visų šalių teisę būti išklausytoms, ir su sąlyga, kad jų sprendimai pagal valstybės narės, kurioje jie vykdo veiklą, teisę:

a) gali būti apskūsti teisminei institucijai arba jos peržiūrimi ir

b) turi panašią galią ir poveikį kaip ir teisminės institucijos sprendimas dėl to paties klausimo.

Valstybės narės pagal 37a straipsnį praneša Komisijai apie pirmoje pastraipoje nurodytas kitas institucijas ir teisės specialistus.

(Ši nuostata atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 3 straipsnio 2 dalį.)

Pagrindimas

Siekiant atsižvelgti į įvairius valstybių narių organizacinius modelius sprendžiant sutuoktinių turto teisinio režimo klausimą, prasminga iš Paveldėjimo reglamento perimti termino „teismas“ apibrėžtį. Pasiūlytas pakeitimas atitinka Paveldėjimo reglamento 3 straipsnio 2 dalį.

Pakeitimas 42 Pasiūlymas dėl reglamento -3 straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

-3 straipsnis

Kompetencija sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais valstybėse narėse

Šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių institucijų kompetencijai spręsti sutuoktinių turto teisinio režimo klausimus.

Pagrindimas

Ši nuostata siejama su Paveldėjimo reglamento 2 straipsniu. Ja prasmingai patikslinamos

reglamento nuostatos sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais.

Pakeitimas 43
Pasiūlymas dėl reglamento
3 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės teismai, *kuriems* pagal [Europos Parlamento ir Tarybos] reglamentą (ES) Nr. .../... [dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų ir autentiškų aktų, susijusių su paveldėjimu, pripažinimo bei vykdymo ir Europos paveldėjimo pažymėjimo pradėjimo naudoti] pareikštas ieškinys dėl vieno iš sutuoktinių palikimo, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą su *ieškiniu* susijusiais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais.

Pakeitimas

Valstybės narės teismai, *j kuriuos kreipiamasi vieno iš sutuoktinių paveldėjimo klausimais* pagal Reglamentą (ES) Nr. 650/2012, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą su *ta paveldėjimo byla* susijusiais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais.

Pakeitimas 44
Pasiūlymas dėl reglamento
4 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės teismai, *kuriems* pagal Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 *pareikštas* ieškinys dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium arba santuokos pripažinimo negaliojančia, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą su *ieškiniu* susijusiais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, *jei sutuoktiniai šiuo tikslu sudaro susitarimą*.

Pakeitimas

Valstybės narės teismai, pagal Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 *nagrinėjantys* ieškinį dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium arba santuokos pripažinimo negaliojančia, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą su *ieškiniu* susijusiais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, *jei abu sutuoktiniai aiškiai išreikštu ar kitokiu nedviprasmišku būdu pripažino atitinkamo teismo jurisdikciją*.

Susitarimą galima sudaryti bet kuriuo metu, taip pat teismo proceso metu. Jei jis sudaromas prieš teismo procesą, turi būti suformuluotas raštu, datuotas ir abiejų šalių pasirašytas.

Sutuoktiniams nesudarius susitarimo, jurisdikcija reglamentuojama 5 ir kitais

Jeigu pirmoje pastraipoje nurodyto teismo jurisdikcija nebuvo pripažinta, jurisdikcija

straipsniais.

reglamentuojama 5 ir kitais straipsniais.

Pagrindimas

Santuokos nutraukimo byloje, net ir klausimais, susijusiais su sutuoktinių turto teisiniu režimu, nereikėtų numatyti savaiminio bylos priskyrimo teismui prioriteto nuostatos, siekiant geriau apsaugoti bylos šalių interesus ir užtikrinti, kad jos pritars santuokos nutraukimo bylą nagrinėjančio teismo jurisdikcijai. Siūloma nuostata atitinka Reglamento Briuselis IIa 12 straipsnio 1 dalies b punktą.

Pakeitimas 45 Pasiūlymas dėl reglamento 4 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4a straipsnis

Susitarimas dėl jurisdikcijos

1. Sutuoktiniai gali susitarti, kad jurisdikciją priimti sprendimą jų turto teisinio režimo klausimais turi valstybės narės, kurios teisę jie pasirinko kaip taikytiną jų turto teisiniam režimui pagal 16 straipsnį, teismai. Tokia jurisdikcija yra išimtinė.

Nedarant poveikio 3 pastraipai, susitarimas dėl jurisdikcijos gali būti sudarytas arba pakeistas bet kuriuo metu, tačiau ne vėliau kaip kreipimosi į teismą momentu.

Jei tai numatyta teismo vietos teisėje, sutuoktiniai gali pakeisti pasirinktą jurisdikciją taip pat ir po to, kai buvo kreiptasi į teismą. Tokiu atveju toks jurisdikcijos pakeitimas įregistruojamas teisme laikantis teismo vietos teisės.

Jei susitarimas sudaromas prieš teismo procesą, jis turi būti sudaromas raštu nurodant datą ir pasirašytas abiejų sutuoktinių. Visi elektroninėmis priemonėmis perduoti pranešimai, kuriais ilgam laikui užfiksuojamas susitarimas, laikomi lygiaverčiais rašytiniam susitarimui.

2. Sutuoktiniai taip pat gali susitarti, kad jurisdikciją turi valstybės narės, kurios teisė taikytina pagal 17 straipsnį, jei nepasirinkta taikytina teisė, teismai.

Pagrindimas

*1 dalyje perimamos svarbios Reglamento „Roma III“ 5 straipsnio 2 ir 3 dalies nuostatos.
2 dalyje pasiūlytos nuostatos atitinka praktinį poreikį.*

**Pakeitimas 46
Pasiūlymas dėl reglamento
4 b straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

4b straipsnis

***Jurisdikcija, grindžiama atsakovo
įstojimu į teismo procesą***

1. Be jurisdikcijos, kylančios iš kitų šio reglamento nuostatų, jurisdikciją turi valstybės narės, kurios teisė pasirinkta pagal 16 straipsnį arba taikytina pagal 17 straipsnį, teismas, į kurio nagrinėjamą bylą įstojo atsakovas. Ši taisyklė netaikoma, jeigu atsakovas įstojo į bylą siekdamas užginčyti jurisdikciją arba jeigu pagal 3, 4 arba 4a straipsnį jurisdikciją turi kitas teismas.

2. Prieš prisiimdamas jurisdikciją pagal 1 dalį, teismas užtikrina, kad atsakovas būtų informuotas apie savo teisę ginčyti teismo jurisdikciją ir apie įstojimo ar neįstojimo į bylą pasekmes.

**Pakeitimas 47
Pasiūlymas dėl reglamento
5 straipsnis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1) Kitais nei 3 ir 4 straipsniuose numatytais atvejais jurisdikciją priimti

Jei joks teismas neturi jurisdikcijos pagal 3, 4 ir 4a straipsnius, jurisdikciją priimti

sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo byloje turi:

- a) *sutuoktinių bendros įprastinės gyvenamosios vietos* valstybės narės teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,
- b) *sutuoktinių paskutinės bendros įprastinės gyvenamosios vietos* valstybės narės teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,
- c) *atsakovo įprastinės gyvenamosios vietos* valstybės narės teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,
- d) *abiejų sutuoktinių pilietybės* arba – Jungtinės Karalystės ir Airijos atveju – jų bendros gyvenamosios vietos valstybės narės teismai.

2) Abi šalys gali taip pat susitarti, kad jurisdikciją priimti sprendimą dėl jų turto teisinio režimo klausimų turi valstybės narės, kurios teisę pagal 16 ir 18 straipsnius jie pasirinko kaip taikytiną jų turto teisiniui režimui, teismai.

Susitarimą galima sudaryti bet kuriuo metu, taip pat teismo proceso metu. Jei jis sudaromas prieš teismo procesą, turi būti suformuluotas raštu, datuotas ir abiejų šalių pasirašytas.

(Dėl 2 dalies žiūrėti pakeitimą dėl 4a (naujo) straipsnio. Tekstas pakeistas)

Pakeitimas 48

Pasiūlymas dėl reglamento

6 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Kai nė vienas teismas neturi jurisdikcijos

RR\1001023LT.doc

sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo byloje turi:

- a) valstybės narės, *kurios teritorijoje kreipimosi į teismą momentu yra sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta*, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,
 - b) valstybės narės, *kurios teritorijoje buvo sutuoktinių paskutinė įprastinė gyvenamoji vieta, jeigu kreipimosi į teismą momentu vienas iš jų ten tebegyvena*, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,
 - c) valstybės narės, *kurios teritorijoje kreipimosi į teismą momentu yra atsakovo įprastinė gyvenamoji vieta*, teismai, arba, jei ši sąlyga netenkinama,
 - d) *valstybės narės, kurios pilietybę kreipimosi į teismą momentu turi abu sutuoktiniai, teismai* arba – Jungtinės Karalystės ir Airijos atveju – jų bendros nuolatinės gyvenamosios vietos (angl. *domicile*) valstybės narės teismai, ***arba, jei ši sąlyga netenkinama,***
- da) valstybės narės, kurios pilietybę turi atsakovas, teismai arba – Jungtinės Karalystės ir Airijos atveju – atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos (angl. domicile) valstybės narės teismai.***

Pakeitimas

Jei joks valstybės narės teismas neturi

29/103

PE494.578v03-00

pagal 3, 4 ir 5 straipsnius, valstybės narės teismai turi jurisdikciją, jei vieno arba abiejų sutuoktinių turtas arba jo dalis yra šios valstybės narės teritorijoje; tokiu atveju teismas, į kurį kreiptasi, **turės** priimti sprendimą tik dėl šio turto **ar jo dalies**.

jurisdikcijos pagal 3, 4, **4a** ir 5 straipsnius, valstybės narės teismai turi jurisdikciją, jei vieno arba abiejų sutuoktinių **nekilnojamas arba registruotas** turtas yra tos valstybės narės teritorijoje; tokiu atveju teismas, į kurį kreiptasi, **turi jurisdikciją priimti** sprendimą tik dėl **nekilnojamojo arba registruoto** turto.

Šiuo atveju valstybės narės teismai turi jurisdikciją priimti sprendimą tik dėl to nekilnojamojo ar registruoto turto, kuris yra jų valstybės narės teritorijoje.

Pakeitimas 49 **Pasiūlymas dėl reglamento** **7 straipsnis**

Komisijos siūlomas tekstas

Forum necessitatis

Kai nė vienas valstybės narės teismas **neturi jurisdikcijos pagal 3, 4, 5 ir 6 straipsnius**, valstybės narės teismai **gali išimtinė** tvarka **ir su sąlyga, kad** byla glaudžiai susijusi **su šia valstybe nare, priimti sprendimą dėl sutuoktinių turto teisinio režimo, jei dėl pagrįstų priežasčių teismo procesas negali būti pradėtas ar vykdomas arba jei paaiškėja, kad jis neįmanomas trečiojoje valstybėje.**

Pakeitimas

Forum necessitatis

Kai **pagal 3, 4, 4a, 5 ir 6 straipsnius jurisdikcijos neturi** nė vienas valstybės narės teismas, valstybės narės teismai **išimties** tvarka **gali priimti sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo byloje, jeigu procesas pagrįstai negali būti pradėtas ar vykdomas, arba būtų neįmanomas trečiojoje valstybėje, su kuria** byla yra glaudžiai susijusi.

Byla turi būti pakankamai susijusi su valstybe nare, į kurios teismą buvo kreiptasi.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 11 straipsnį.)

Pakeitimas 50 **Pasiūlymas dėl reglamento** **8 straipsnis**

Komisijos siūlomas tekstas

Teismas, kuriam pareikštas ieškinys **pagal 3, 4, 5, 6 arba 7 straipsnius ir kuriame**

Pakeitimas

Teismas, kuriame vyksta teismo procesas **pagal 3, 4, 4a, 5, 6 arba 7 straipsnius**, taip

tebevyksta procesas, taip pat turi jurisdikciją nagrinėti priešieškinį, jei jis priklauso šio reglamento taikymo sričiai.

pat turi jurisdikciją nagrinėti priešieškinį, jei jis priklauso šio reglamento taikymo sričiai.

Jei į teismą buvo kreiptasi pagal 6 straipsnį, jis turi jurisdikciją nagrinėti priešieškinį tik dėl nekilnojamojo ar registruoto turto, kuris yra pagrindinis ginčo objektas.

Pakeitimas 51 Pasiūlymas dėl reglamento 9 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Laikoma, kad į teismą kreiptasi:

Taikant šį skyrių, laikoma, kad į teismą kreiptasi:

a) tą dieną, kai teismui pateikiamas bylos iškėlimo arba lygiavertis dokumentas, *jei* ieškovas vėliau ėmėsi priemonių, kurių turėjo imtis, kad dokumentas būtų įteiktas atsakovui; ***arba***

a) tą dieną, kai teismui pateikiamas bylos iškėlimo arba lygiavertis dokumentas, *su sąlyga, kad* ieškovas vėliau ėmėsi priemonių, kurių *jis* turėjo imtis, kad dokumentas būtų įteiktas atsakovui;

b) jei dokumentas turi būti įteiktas prieš jį pateikiant teismui – tą dieną, kai jį gauna už *jo* įteikimą atsakinga institucija, *jei* ieškovas vėliau ėmėsi priemonių, kurių turėjo imtis, kad dokumentas būtų pateiktas teismui.

b) jei dokumentas turi būti įteiktas prieš jį pateikiant teismui – tą dieną, kai jį gauna už *dokumento* įteikimą atsakinga institucija, *su sąlyga, kad* ieškovas vėliau ėmėsi priemonių, kurių *jis* turėjo imtis, kad dokumentas būtų pateiktas teismui, ***arba***

ba) jei teismo procesas pradamas paties teismo iniciatyva – tą dieną, kai teismas priima sprendimą pradėti teismo procesą, arba, jeigu nereikalaujama priimti tokio sprendimo, tą dieną, kai byla įregistruojama teisme.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 14 straipsnį.)

Pagrindimas

Šis pakeitimas grindžiamas Paveldėjimo reglamento 14 straipsniu

Pakeitimas 52 Pasiūlymas dėl reglamento 12 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Jei skirtingų valstybių narių teismuose **bylos iškeliamos** dėl to paties dalyko, tuo pačiu pagrindu **ir tarp tų pačių šalių**, teismas, į kurį kreiptasi vėliau, savo iniciatyva sustabdo bylos nagrinėjimą, kol **nustatoma** teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija.

Pakeitimas

1. Jeigu skirtingų valstybių narių teismuose **pradedamas procesas byloje tarp sutuoktinių** dėl to paties dalyko **ir** tuo pačiu pagrindu, teismas, į kurį kreiptasi vėliau, savo iniciatyva sustabdo bylos nagrinėjimą, kol **bus nustatyta** teismo, į kurį kreiptasi pirmiausia, jurisdikcija.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 17 straipsnį.)

Pakeitimas 53
Pasiūlymas dėl reglamento
13 straipsnio antraštinė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Susiję ieškiniai

Pakeitimas

Susijusios bylos

Pakeitimas 54
Pasiūlymas dėl reglamento
13 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. *Kai* šie ieškiniai nagrinėjami pirmosios instancijos teismuose, teismas, į kurį kreiptasi vėliau, **vienos iš šalių** prašymu taip pat gali atsisakyti jurisdikcijos, jei jurisdikciją nagrinėti *šiuos ieškinius* turi teismas, į kurį kreiptasi pirmiausia, ir jei pagal jo teisę leidžiama ieškinius sujungti.

Pakeitimas

2. *Jeigu šios bylos nagrinėjamos* pirmosios instancijos teismuose, teismas, į kurį kreiptasi vėliau, **vieno iš sutuoktinių** prašymu taip pat gali atsisakyti jurisdikcijos, jei jurisdikciją nagrinėti *šias bylas* turi teismas, į kurį kreiptasi pirmiausia, ir jei pagal jo teisę leidžiama sujungti *tas bylas*.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 18 straipsnį.)

Pagrindimas

Šis pakeitimas atitinka Paveldėjimo reglamento 17 straipsnį.

Pakeitimas 55

Pasiūlymas dėl reglamento 13 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

13a straipsnis

Informacijos teikimas sutuoktiniams

Kompetentinga institucija privalo per pagrįstą laikotarpį informuoti sutuoktinį (-ius) apie visas jiems iškeltas sutuoktinių turto teisinio režimo bylas.

Pakeitimas 56

Pasiūlymas dėl reglamento 14 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Vienos valstybės teismų gali būti prašoma priimti šios valstybės narės teisėje numatytas laikinąsias arba apsaugos priemonės, net jei pagal šį reglamentą jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės turi kitos valstybės narės teismai.

Valstybės narės teismuose gali būti pateiktas prašymas taikyti pagal tos valstybės teisę numatytas laikinąsias priemonės, įskaitant apsaugos priemonės, net jeigu pagal šį reglamentą kitos valstybės narės teismai turi jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 19 straipsnį.)

Pakeitimas 57

Pasiūlymas dėl reglamento 15 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Pagal 16, 17 *ir* 18 straipsnius *santuokinių* turto teisiniam režimui taikytina teisė taikoma visam *sutuoktinių* turtui.

1. Pagal 16 *ir* 17 straipsnius *sutuoktinių* turto teisiniam režimui taikytina teisė taikoma visam turtui, *kuriam taikomas tas režimas, neatsižvelgiant į turto buvimo vietą.*

Pakeitimas 58
Pasiūlymas dėl reglamento
15 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1a. Nedarant poveikio 1 straipsnio 3 dalies f ir fa punktams, pagal sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytiną teisę, inter alia, reglamentuojama:

a) sutuoktinių turto padalijimas į įvairias kategorijas prieš sudarant santuoką ir po jos sudarymo;

b) turto kategorijos keitimas kita;

c) prireikus, atsakomybė už kitas sutuoktinio skolas;

d) sutuoktinio teisė disponuoti turtu santuokos metu;

e) sutuoktinių turto teisinio režimo panaikinimas bei likvidavimas ir su santuokos nutraukimu susijęs turto padalijimas;

f) sutuoktinių turto teisinio režimo poveikis vieno iš sutuoktinių ir trečiojo asmens teisiniams santykiams pagal 35 straipsnį;

g) susitarimo dėl sutuoktinių turto galiojimas materialiuoju požiūriu.

Pagrindimas

Pateikiant „teigiamąjį sąrašą“, kuris yra ir Paveldėjimo reglamente, siekiama patikslinti taikymo sritį.

Pakeitimas 59
Pasiūlymas dėl reglamento
15 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

15a straipsnis
Visuotinis taikymas

Pagal šį reglamentą nustatyta teisė taikoma neatsižvelgiant į tai, ar ši teisė yra valstybės narės teisė, ar ne.

(Žr. 21 straipsnio pakeitimą; tekstas pakeistas)

Pagrindimas

Ši bendroji nuostata turėtų būti įrašyta straipsnio pradžioje. Anksčiau tekstas buvo įtrauktas į 21 straipsnį.

Pakeitimas 60 Pasiūlymas dėl reglamento 16 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Sutuoktiniai arba būsimi sutuoktiniai gali ***pasirinkti*** jų turto teisiniam režimui taikytiną teisę, jei tai:

a) sutuoktinių arba būsimų sutuoktinių bendros įprastinės gyvenamosios vietos valstybės teisė, arba

b) vieno iš sutuoktinių arba būsimų sutuoktinių įprastinės gyvenamosios vietos pasirenkant taikytiną teisę valstybės teisė, arba

c) valstybės, kurios pilietybę pasirenkant taikytiną teisę turi vienas iš sutuoktinių arba būsimų sutuoktinių, teisė.

Pakeitimas

1. Sutuoktiniai arba būsimi sutuoktiniai gali susitarti nustatyti arba pakeisti jų turto teisiniam režimui taikytiną teisę, jei tai:

a) valstybės, kurioje yra sutuoktinių arba būsimų sutuoktinių, arba vieno iš jų įprastinė gyvenamoji vieta susitarimo sudarymo momentu, teisė arba

b) valstybės, kurios pilietybę turi vienas iš sutuoktinių arba būsimų sutuoktinių susitarimo sudarymo momentu, teisė.

1a. Išskyrus atvejus, kai sutuoktiniai susitaria kitaip, sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės pakeitimas santuokos metu galioja tik ateityje.

1b. Jei sutuoktiniai nusprendžia, kad taikytinos teisės pakeitimas galioja atgaline tvarka, galiojimas atgaline tvarka neturi poveikio nei pagal anksčiau taikytą teisę sudarytų susitarimų galiojimui, nei iš anksčiau taikytos teisės kylančioms trečiųjų asmenų teisėms.

Pagrindimas

16 ir 18 straipsniai buvo sujungti, kad būtų pagerinta teksto struktūra ir nuostatos taptų aiškesnės.

Pakeitimas 61 **Pasiūlymas dėl reglamento** **17 straipsnio 1 dalies įžanginė dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

1. Jei **sutuoktiniai nepasirenka taikytinos teisės**, jų turto teisiniam režimui taikytina:

Pakeitimas

1. Jei **pagal 16 straipsnį nebuvo sudarytas susitarimas dėl taikytinos teisės**, sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina **teisė yra**:

Pakeitimas 62 **Pasiūlymas dėl reglamento** **17 straipsnio 1 dalies a punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

a) sutuoktinių *pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos* po santuokos sudarymo *valstybės* teisė, arba

Pakeitimas

a) **valstybės, kurioje yra** sutuoktinių **bendra įprastinė gyvenamoji vieta santuokos sudarymo momentu arba sutuoktinių pirma bendra įprastinė gyvenamoji vieta** po santuokos sudarymo, teisė arba

Pakeitimas 63 **Pasiūlymas dėl reglamento** **17 straipsnio 1 dalies c punktas**

Komisijos siūlomas tekstas

c) valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, **visų pirma į santuokos sudarymo vietą**, sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai, teisė.

Pakeitimas

c) valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes **santuokos sudarymo momentu, neatsižvelgiant į santuokos sudarymo vietą**, abu sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai, teisė.

Pagrindimas

Patikslinimai

Pakeitimas 64
Pasiūlymas dėl reglamento
18 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

18 straipsnis

Taikytinos teisės keitimas

Santuokiniai gali bet kuriuo santuokinio gyvenimo etapu nuspręsti savo turto teisiniam režimui taikyti kitą nei iki tol taikytą teisę. Jie gali pasirinkti tik vieną iš toliau nurodytų teisių:

a) vieno iš sutuoktinių įprastinės gyvenamosios vietos pasirenkant taikytiną teisę valstybės teisę, arba

b) valstybės, kurios pilietybę pasirenkant taikytiną teisę turi vienas iš sutuoktinių, teisę.

Sutuoktinių turtui taikytinos teisės keitimas galioja tik ateityje, nebent sutuoktiniai nusprendžia kitaip.

Jei sutuoktiniai nusprendžia, kad taikytinos teisės pakeitimas galioja atgaline data, galiojimas atgaline data neturi poveikio nei pagal anksčiau taikytą teisę sudarytų sandorių galiojimui, nei iš anksčiau taikytos teisės kylančioms trečiųjų asmenų teisėms.

Pakeitimas 65
Pasiūlymas dėl reglamento
19 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Taikytinos teisės pasirinkimas užfiksuojamas pasirinktos valstybės arba dokumento parengimo vietos valstybės teisėje vedybų sutartims nustatyta forma.

Pakeitimas

Išbraukta.

1. 16 straipsnyje nurodytas susitarimas dėl taikytinos teisės turi būti sudaromas raštu nurodant datą ir pasirašytas abiejų sutuoktinių. Visi elektroninėmis priemonėmis perduoti pranešimai, kuriais ilgam laikui užfiksuojamas susitarimas, laikomi lygiaverčiais rašytiniam susitarimui.

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, pasirinkimas turi būti bent aiškiai išreikštas, suformuluotas raštu, datuotas ir abiejų šalių pasirašytas.

3. Be to, jei valstybės narės, kurioje pagal šio straipsnio 1 dalį pasirinkdami taikytiną teisę abu sutuoktiniai turi bendrą įprastinę gyvenamąją vietą, teisėje numatyti papildomi vedybų sutarties formos reikalavimai, jų privaloma laikytis.

2. Šis susitarimas turi atitikti formos reikalavimus pagal sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytiną teisę arba valstybės, kurioje buvo sudarytas susitarimas, teisę.

3. Tačiau, jei valstybės narės, kurioje susitarimo dėl taikytinos teisės sudarymo momentu yra abiejų sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta, teisėje numatyti papildomi tokių susitarimų ar, tokiems nesant, vedybų sutarčių formos reikalavimai, jų privaloma laikytis.

3a. Jei susitarimo dėl taikytinos teisės sudarymo momentu sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta yra skirtingose valstybėse ir tų valstybių teisėje numatyti skirtingi formos reikalavimai, susitarimas formaliai galioja, jei jis atitinka vienos iš tų valstybių narių teisėje numatytus reikalavimus.

3b. Jei susitarimo sudarymo momentu tik vieno iš sutuoktinių įprastinė gyvenamoji vieta yra vienoje iš valstybių narių ir tos valstybės teisėje nustatyta papildomų formalių tokių susitarimų reikalavimų, taikomi šie reikalavimai.

(Panašus į Reglamento (ES) Nr. 650/2012 5 straipsnio 2 dalį.)

Pakeitimas 66
Pasiūlymas dėl reglamento
20 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Vedybų sutarties formai taikytina teisė

1. Galioja vedybų sutartis, kurios forma atitinka sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinoje teisėje arba sutarties parengimo vietos valstybės teisėje nustatytus reikalavimus.

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, vedybų sutartis turi būti bent sudaroma raštu, datuota ir abiejų sutuoktinių

Pakeitimas

Vedybų sutarties formos reikalavimai

Vedybų sutarties formai pagal šį reglamentą atitinkamai taikomas 19 straipsnis. Šiame straipsnyje 19 straipsnio 3 dalyje numatyti papildomi formos reikalavimai taikomi tik vedybų sutartims.

pasirašyta.

3. Be to, jei valstybės narės, kurioje sudarydami vedybų sutartį abu sutuoktiniai turi bendrą įprastinę gyvenamąją vietą, teisėje numatyti papildomi šios sutarties formos reikalavimai, jų privaloma laikytis.

**Pakeitimas 67
Pasiūlymas dėl reglamento
20 a straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

20a straipsnis

Daiktinių teisių pritaikymas

Jeigu asmuo remiasi daiktine teise, į kurią jis turi teisę pagal sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytiną teisę, o valstybės narės, kurioje remiamasi ta teise, teisėje atitinkama daiktinė teisė nėra žinoma, prireikus ir kiek tai įmanoma, ši daiktinė teisė pritaikoma pagal panašiausią tos valstybės teisėje numatytą lygiavertę daiktinę teisę, atsižvelgiant į tikslus ir interesus, kurių siekiama konkrečia daiktine teise, ir su ja siejamas pasekmes.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 31 straipsnį.)

Pagrindimas

Sprendžiant sutuoktinių turtinių santykių klausimus, kaip ir paveldėjimo klausimus, atsiranda tos pačios problemos dėl daiktinių teisių pripažinimo. Naujas straipsnis dalis atitinka Paveldėjimo reglamento 31 straipsnį.

**Pakeitimas 68
Pasiūlymas dėl reglamento
21 straipsnis**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

21 straipsnis

Išbraukta.

Kolizinių normų visuotinis taikymas

Pagal šio skyriaus nuostatas nustatyta teisė taikytina net tuomet, jei ji nėra valstybės narės teisė.

Pakeitimas 69
Pasiūlymas dėl reglamento
22 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Šio reglamento nuostatos negalės turėti poveikio imperatyvių normų, kurių laikymąsi valstybė narė laiko tokiu svarbiu jos viešųjų interesų, pavyzdžiui, politinės, socialinės ar ekonominės sistemos, apsaugai, kad ji privalo būti taikoma visais jos taikymo sričiai priklausančiais atvejais, kad ir kokia būtų pagal šį reglamentą sutuoktinių turto teisiniu režimui taikytina teisė, taikymui.

Pakeitimas

1. Viršesnės privalomosios nuostatos – tai nuostatos, kurių nesilaikant būtų akivaizdžiai pažeidžiama atitinkamos valstybės narės viešoji tvarka (ordre public). Kompetentingos institucijos neturėtų aiškinti viešosios tvarkos išimties matetaip, kad tai prieštarautų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijai, ypač jos 21 straipsniui, kuriuo draudžiama bet kokios formos diskriminacija.

1a. Nepažeidžiant pagal 35 straipsnį taikomų su taikytinos teisės poveikiu tretiesiems asmenims susijusių apsaugos nuostatų, šiuo reglamentu neribojamas teismo vietos teisės viršesnių privalomųjų nuostatų taikymas.

Pakeitimas 70
Pasiūlymas dėl reglamento
23 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pagal šį reglamentą nustatytos teisės nuostata gali būti netaikoma tik tuomet, jei jos taikymas akivaizdžiai nesuderinamas su ginčo nagrinėjimo vietos viešąja tvarka.

Pakeitimas

Atsisakyti taikyti kurios nors iš šiame reglamente nustatytų valstybių teisės nuostatų galima tik tuo atveju, jeigu toks taikymas yra akivaizdžiai nesuderinamas su teismo vietos viešąja tvarka (ordre public).

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 35 straipsnį.)

Pakeitimas 71
Pasiūlymas dėl reglamento
24 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pagal šį reglamentą nustatytos teisės taikymas reiškia *tos teisės normų, o ne jos tarptautinės privatinės teisės normų taikymą.*

Pakeitimas

Šiame reglamente įpareigojimas taikyti tam tikros valstybės teisę reiškia įpareigojimą taikyti šioje valstybėje galiojančias teisės normas, išskyrus tarptautinės privatinės teisės normas.

Pagrindimas

Atitinka Reglamento „Roma I“ 20 straipsnį.

Pakeitimas 72
Pasiūlymas dėl reglamento
25 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybių, turinčių dvi arba daugiau teisės sistemų, teritorinių įstatymų kolizija

Jei valstybę sudaro keletas teritorinių vienetų, kurių kiekvienas turi savą teisės sistemą arba savą su šiuo reglamentu reglamentuojamais klausimais susijusių normų rinkinį:

a) nustatant *pagal šį reglamentą* taikytiną teisę, *bet kokia* nuoroda į *šios* valstybės teisę laikoma *nuoroda į tam tikrame teritoriniame vienete galiojančią teisę;*

Pakeitimas

Valstybės, kuriose taikoma daugiau nei viena teisės sistema. Teisės kolizijos teritorijos atžvilgiu

1. Jei šiame reglamente nurodyta teisė yra valstybės, kurią sudaro keli teritoriniai vienetai, kurių kiekvienas turi savo sutuoktinių turto teisinį režimą reglamentuojančias teisės normas, teisė, pagal tos valstybės vidaus kolizines normas nustatoma, kurio atitinkamo teritorinio vieneto teisės normos turi būti taikomos.

1a. Nesant tokių vidaus kolizinių teisės normų:

a) nustatant taikytiną teisę *pagal nuostatas, kuriose daroma* nuoroda į *sutuoktinių įprastinę gyvenamąją vietą, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, kuriame buvo sutuoktinių įprastinę gyvenamoji vieta,*

b) *bet kokia* nuoroda į *įprastinę gyvenamąją vietą šioje valstybėje laikoma nuoroda į įprastinę gyvenamąją vietą teritoriniame vienete;*

c) *bet kokia* nuoroda į *pilietybę laikoma nuoroda į pagal šios valstybės teisę nustatyto teritorinio vieneto, arba, jei taikytinų normų nėra, šalių pasirinkto teritorinio vieneto, arba, jei teritorinis vienetas nepasirinktas, teritorinio vieneto, su kuriuo sutuoktinį (-ius) sieja glaudžiausi ryšiai, pilietybę.*

teisę;

b) *nustatant taikytiną teisę pagal nuostatas, kuriose daroma nuoroda į sutuoktinių pilietybę, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, su kuriuo sutuoktiniai glaudžiausiai susiję, teisę;*

c) *nustatant taikytiną teisę pagal visas kitas nuostatas, kuriose daroma nuoroda į kitus elementus, kurie yra siejamieji kriterijai, visos nuorodos į 1 dalyje nurodytos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teritorinio vieneto, kuriame yra atitinkamas elementas, teisę.*

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 36 straipsnį.)

Pagrindimas

Atitinka Paveldėjimo reglamento 36 straipsnį.

Pakeitimas 73 Pasiūlymas dėl reglamento 25 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

25a straipsnis

Valstybės, kuriose taikoma daugiau nei viena teisės sistema. Teisės kolizijos asmenų atžvilgiu

Valstybės, kuri turi dvi ar daugiau teisės sistemų arba du ar daugiau normų rinkinių, taikomų įvairių kategorijų asmenims sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, atveju visos nuorodos į tos valstybės teisę suprantamos kaip nuorodos į teisės sistemą arba normų rinkinį, nustatytą pagal toje valstybėje galiojančias normas. Jei tokių normų nėra, taikoma teisės sistema ar normų rinkinys, su kuriuo sutuoktiniai yra glaudžiausiai susiję.

Pagrindimas

Atitinka Paveldėjimo reglamento 37 straipsnį.

Pakeitimas 74
Pasiūlymas dėl reglamento
25 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

25b straipsnis

Šio reglamento netaikymas vidaus teisės kolizijoms

Valstybė narė, kurių sudaro keli teritoriniai vienetai, kurių kiekvienas turi savo sutuoktinių turto teisinį režimą reglamentuojančias teisės normas, šio reglamento neprivalo taikyti teisės kolizijoms, atsirandančioms tik tarp tokių vienetų.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 38 straipsnį.)

Pagrindimas

Atitinka Paveldėjimo reglamento 38 straipsnį.

Pakeitimas 75
Pasiūlymas dėl reglamento
26 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Bet kuri *suinteresuotoji šalis, kuri* teismo sprendimo pripažinimo klausimą *iškelia* kaip pagrindinį ginčo klausimą, gali ***Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [38–56] straipsniuose*** numatyta tvarka kreiptis dėl šio teismo sprendimo pripažinimo.

2. Bet kuris *suinteresuotasis asmuo, kuris iškelia* teismo sprendimo pripažinimo klausimą kaip pagrindinį ginčo klausimą, gali ***31b–31o straipsniuose*** numatyta tvarka kreiptis dėl to teismo sprendimo pripažinimo.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 39 straipsnį.)

Pakeitimas 76
Pasiūlymas dėl reglamento
27 straipsnio a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

a) pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, **į kurią kreipiamasi**, viešajai tvarkai;

Pakeitimas

a) *toks* pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, **kurioje prašoma jį pripažinti**, viešajai tvarkai (*ordre public*);

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 40 straipsnį.)

Pakeitimas 77
Pasiūlymas dėl reglamento
27 straipsnio b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

b) bylos iškėlimo arba lygiavertis dokumentas *neįteiktas į teismą neatvykusiam* atsakovui laiku ir tokiu būdu, kad jis galėtų *pasiruošti* gynybai, **nebent jis** neužginčijo teismo sprendimo, **nors galėjo tai padaryti**;

Pakeitimas

b) bylos iškėlimo arba lygiavertis dokumentas *nebuvo įteiktas į teismo procesą neįstojusiam* atsakovui laiku ir tokiu būdu, kad jis galėtų *pasirengti* gynybai, *išskyrus atvejus*, **kai atsakovas** neužginčijo teismo sprendimo, **nors turėjo galimybę tai padaryti**;

Pakeitimas 78
Pasiūlymas dėl reglamento
27 straipsnio c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) jis nesuderinamas su valstybėje narėje, **į kurią kreipiamasi**, priimtu teismo sprendimu byloje tarp tų pačių šalių;

Pakeitimas

c) jis nesuderinamas su valstybėje narėje, **kurioje prašoma jį pripažinti**, priimtu teismo sprendimu byloje tarp tų pačių šalių;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 40 straipsnį.)

Pakeitimas 79
Pasiūlymas dėl reglamento
27 straipsnio d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

d) jis nesuderinamas su anksčiau kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje priimtu teismo sprendimu byloje, **iškeltoje** dėl to paties dalyko, tuo pačiu pagrindu *ir* tarp tų pačių šalių, *jei* anksčiau priimtas sprendimas *tenkina reikiamas* jo pripažinimo valstybėje narėje, **į kurią kreipiamasi**, sąlygas.

Pakeitimas

d) jis nesuderinamas su anksčiau kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje priimtu teismo sprendimu byloje *tarp tų pačių šalių* dėl to paties dalyko *ir* tuo pačiu pagrindu, *su sąlyga, kad* anksčiau priimtas teismo sprendimas *atitinka būtinas* jo pripažinimo sąlygas valstybėje narėje, **kurioje prašoma jį pripažinti**.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 40 straipsnį.)

Pakeitimas 80
Pasiūlymas dėl reglamento
29 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Jokiu atveju **užsienio** teismo sprendimas negali būti peržiūrimas iš esmės.

Pakeitimas

Jokiomis aplinkybėmis **valstybėje narėje priimtas** teismo sprendimas negali būti peržiūrimas iš esmės.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 41 straipsnį.)

Pakeitimas 81
Pasiūlymas dėl reglamento
30 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės, **į kurią kreiptasi su prašymu** pripažinti kitoje valstybėje narėje priimtą teismo sprendimą, teismas gali sustabdyti bylos nagrinėjimą, jeigu teismo sprendimas apskūstas įprasta tvarka.

Pakeitimas

Valstybės narės, **kurioje prašoma** pripažinti kitoje valstybėje narėje priimtą teismo sprendimą, teismas gali sustabdyti bylos nagrinėjimą, jeigu **kilmės valstybėje narėje** šis teismo sprendimas buvo apskūstas įprasta tvarka.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 42 straipsnį.)

Pakeitimas 82
Pasiūlymas dėl reglamento
31 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Vienoje valstybėje narėje priimti ir *joje* vykdytini teismo sprendimai kitose valstybėse narėse **vykdomi pagal Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [38–56 ir 58] straipsnius.**

Pakeitimas

Valstybėje narėje priimti ir *toje valstybėje* vykdytini teismo sprendimai **yra vykdytini ir** kitose valstybėse narėse, **kai kurio nors suinteresuotojo asmens prašymu jie buvo paskelbti vykdytiniais kitoje valstybėje narėje 31b–31o straipsniuose numatyta tvarka.**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 43 straipsnį.)

Pakeitimas 83
Pasiūlymas dėl reglamento
31 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31a straipsnis

**Nuolatinės gyvenamosios vietos
nustatymas**

Norėdamas nustatyti, ar laikantis 31b–31o straipsniuose numatytos tvarkos šalies nuolatinė gyvenamoji vieta yra vykdymo valstybėje narėje, teismas, į kurį kreiptasi, taiko tos valstybės narės vidaus teisę.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 44 straipsnį.)

Pakeitimas 84
Pasiūlymas dėl reglamento
31 b straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31b straipsnis

Teritorinė jurisdikcija

1. Prašymas paskelbti teismo sprendimą vykdytinu pateikiamas vykdymo valstybės narės teisme ar kompetentingoje institucijoje, apie kurį (-ią) ta valstybė narė pranešė Komisijai pagal 37 straipsnį.

2. Teritorinė jurisdikcija nustatoma atsižvelgiant į šalies, kurios atžvilgiu reikalaujama vykdyti teismo sprendimą, nuolatinę gyvenamąją vietą arba vykdymo vietą.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 45 straipsnį.)

**Pakeitimas 85
Pasiūlymas dėl reglamento
31 c straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31c straipsnis

Procedūra

- 1. Prašymo pateikimo procedūrą reglamentuoja vykdymo valstybės narės teisė.**
- 2. Nereikalaujama, kad pareiškėjas vykdymo valstybėje narėje turėtų pašto adresą arba įgaliotą atstovą.**
- 3. Prie prašymo pridedami šie dokumentai:**
 - a) teismo sprendimo kopija, atitinkanti sąlygas, būtinas jos autentiškumui patvirtinti;**
 - b) liudijimas, išduotas kilmės valstybės narės teismo arba kompetentingos institucijos, naudojant formą, nustatytą laikantis 37c straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros, nedarant poveikio 31d straipsnio taikymui.**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 46 straipsnį.)

**Pakeitimas 86
Pasiūlymas dėl reglamento
31 d straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31d straipsnis

Liudijimo nepateikimas

1. Nepateikus 31c straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto liudijimo, teismas arba kompetentinga institucija gali nustatyti jo pateikimo terminą arba priimti lygiavertį dokumentą ar, jeigu ji mano, kad turi pakankamai informacijos, leisti nepateikti minėto liudijimo.

2. Jei teismas ar kompetentinga institucija to prašo, pateikiamas dokumentų vertimas raštu. Vertimas raštu turi būti atliktas asmens, turinčio teisę atlikti vertimus raštu vienoje iš valstybių narių.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 47 straipsnį.)

Pakeitimas 87 Pasiūlymas dėl reglamento 31 e straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31e straipsnis

Teismo sprendimo paskelbimas vykdytinu

Teismo sprendimas paskelbiamas vykdytinu nedelsiant po to, kai užbaigiami 31c straipsnyje numatyti formalumai, neatliekant peržiūros pagal 27 straipsnį. Šalis, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, šiame proceso etape neturi teisės teikti pareiškimų dėl prašymo.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 48 straipsnį.)

Pakeitimas 88 Pasiūlymas dėl reglamento 31 f straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31f straipsnis

Pranešimas apie teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą

vykdytinu

1. Apie teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu pareiškėjui nedelsiant pranešama vykdyimo valstybės narės teisėje nustatyta tvarka.

2. Pranešimas apie teismo sprendimo paskelbimą vykdytinu įteikiamas šaliai, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, pridedant teismo sprendimą, jei jis šiai šaliai dar nebuvo įteiktas.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 49 straipsnį.)

Pakeitimas 89
Pasiūlymas dėl reglamento
31 g straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31g straipsnis

Teismo sprendimo dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu apskundimas

1. Bet kuri iš šalių gali apskusti teismo sprendimą dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu.

2. Skundas pateikiamas teisme, apie kurį atitinkama valstybė narė pranešė Komisijai pagal 37 straipsnį.

3. Skundas nagrinėjamas laikantis taisyklių, reglamentuojančių ginčo teiseną.

4. Jeigu šalis, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, neįstoja į procesą teisme, kuriame nagrinėjamas pareiškėjo skundas, taikomas 11 straipsnis, net jei šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, nuolatinė gyvenamoji vieta nėra vienoje iš valstybių narių.

5. Skundas dėl teismo sprendimo dėl prašymo paskelbti teismo sprendimą vykdytinu pateikiamas per 30 dienų nuo

sprendimo įteikimo dienos. Jeigu šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti teismo sprendimą, nuolatinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje nei valstybė narė, kurioje teismo sprendimas buvo paskelbtas vykdytinu, terminas skundai pateikti yra 60 dienų ir skaičiuojamas nuo teismo sprendimo įteikimo minėtai šaliai asmeniškai arba pristatymo į jos gyvenamąją vietą dienos. Šis terminas negali būti pratęstas dėl atstumo.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 50 straipsnį.)

Pakeitimas 90
Pasiūlymas dėl reglamento
31 h straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31h straipsnis

Teismo sprendimo dėl skundo ginčijimo tvarka

Teismo sprendimas dėl skundo gali būti užginčytas tik laikantis procedūros, apie kurią atitinkama valstybė narė pranešė Komisijai pagal 37 straipsnį.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 51 straipsnį.)

Pakeitimas 91
Pasiūlymas dėl reglamento
31 i straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31i straipsnis

Atsisakymas paskelbti teismo sprendimą vykdytinu ar tokio paskelbimo atšaukimas

Teismas, kuriame pateiktas skundas pagal 31f arba 31h straipsnį, teismo sprendimo paskelbimą vykdytinu atmeta arba atšaukia tik remdamasis vienu iš

**27 straipsnyje nustatytų pagrindų.
Teismas priima sprendimą nedelsdamas.**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 52 straipsnį.)

**Pakeitimas 92
Pasiūlymas dėl reglamento
31 j straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31j straipsnis

Proceso sustabdymas

Teismas, kuriame pateikiamas skundas pagal 31g arba 31h straipsnį, šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti sprendimą, prašymu sustabdo procesą, jeigu kilmės valstybėje narėje buvo sustabdytas teismo sprendimo vykdymas dėl pateikto skundo.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 53 straipsnį.)

**Pakeitimas 93
Pasiūlymas dėl reglamento
31 k straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31k straipsnis

Laikinosios priemonės, įskaitant apsaugos priemonės

- 1. Jei teismo sprendimas turi būti pripažintas pagal šį skyrių, niekas nekliudo pareiškėjui pagal vykdymo valstybės narės teisę pasinaudoti laikinosiomis, įskaitant apsaugos, priemonėmis, nereikalaujant, kad teismo sprendimas būtų paskelbtas vykdytinu pagal 31e straipsnį.***
- 2. Teismo sprendimą paskelbus vykdytinu, įstatymų numatyta tvarka leidžiama imtis bet kokių apsaugos priemonių.***

3. Per laikotarpį, kuris 31g straipsnio 5 dalyje nustatytas pateikti skundai dėl sprendimo paskelbimo vykdytinu, ir iki tokio skundo išnagrinėjimo negalima imtis sprendimo vykdymo priemonių, išskyrus apsaugos priemones, nukreiptas į šalies, kurios atžvilgiu prašoma vykdyti sprendimą, turtą.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 54 straipsnį.)

**Pakeitimas 94
Pasiūlymas dėl reglamento
31 l straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31l straipsnis

Dalinis vykdytinumas

- 1. Kai teismo sprendimas buvo priimtas dėl kelių reikalavimų ir jis negali būti paskelbtas vykdytinu visų šių reikalavimų atžvilgiu, teismas arba kompetentinga institucija paskelbia vykdytinu teismo sprendimą dėl vieno ar dėl kelių reikalavimų.***
- 2. Pareiškėjas gali prašyti, kad vykdytinomis būtų paskelbtos tik tam tikros teismo sprendimo dalys.***

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 55 straipsnį.)

**Pakeitimas 95
Pasiūlymas dėl reglamento
31 m straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31m straipsnis

Teisinė pagalba

Pareiškėjas, kuris kilmės valstybėje narėje pasinaudojo visa ar daline teisine pagalba arba buvo atleistas nuo bylinėjimosi išlaidų, turi teisę bet kokiame procese dėl

teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu naudotis vykdymo valstybės narės teisėje nustatytomis palankiausiomis teisinės pagalbos arba atleidimo nuo bylinėjimosi išlaidų sąlygomis.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 56 straipsnį.)

Pakeitimas 96
Pasiūlymas dėl reglamento
31 n straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31n straipsnis

Garantijos, įsipareigojimo dokumento ar užstato reikalavimo netaikymas

Iš šalies, kuri vienoje iš valstybių narių kreipiasi dėl kitoje valstybėje narėje priimto teismo sprendimo pripažinimo, vykdytinumo ar vykdymo, negali būti reikalaujama pateikti garantijos, įsipareigojimo dokumento ar užstato, kad ir kaip jie būtų apibūdinti, remiantis tuo, kad ši šalis yra užsienio šalies pilietis, arba tuo, kad jos nuolatinė gyvenamoji vieta (angl. domicile) arba gyvenamoji vieta nėra vykdymo valstybėje narėje.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 57 straipsnį.)

Pakeitimas 97
Pasiūlymas dėl reglamento
31 o straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

31o straipsnis

Mokesčio, rinkliavos ar atlygio netaikymas

Vykdyto valstybėje narėje procese dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu negali būti nustatomas mokestis, rinkliava ar atlygis, apskaičiuoti pagal ginčo vertę.

Pakeitimas 98
Pasiūlymas dėl reglamento
32 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Autentiškų dokumentų *pripažinimas*

1. Vienoje valstybėje narėje *parengti autentiški dokumentai pripažįstami kitose valstybėse narėse, jei šių dokumentų galiojimas nėra užginčijamas pagal taikytiną teisę ir jei jų pripažinimas akivaizdžiai neprieštarauja* valstybės narės, *į kurią kreipiamasi, viešajai tvarkai.*

Pakeitimas

Autentiškų dokumentų *priėmimas*

1. Vienoje iš valstybių narių *sudarytas autentiškas dokumentas kitoje valstybėje narėje turi tokią pačią įrodomąją galią kaip ir kilmės valstybėje narėje arba kuo panašesnę galią su sąlyga, kad tai akivaizdžiai nepažeidžia atitinkamos valstybės narės viešosios tvarkos (ordre public).*

Asmuo, pageidaujantis pasinaudoti autentišku dokumentu kitoje valstybėje narėje, gali prašyti institucijos, kuri sudaro autentišką dokumentą kilmės valstybėje narėje, užpildyti formą, nustatytą laikantis 37c straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros, aprašant įrodomąją galią, kurią autentiškas dokumentas turi kilmės valstybėje narėje.

1a. Ieškiniai, susiję su autentiško dokumento autentiškumu, pateikiami kilmės valstybės narės teismuose, o sprendimai dėl jų priimami pagal tos valstybės teisę. Užginčytas autentiškas dokumentas kitoje valstybėje narėje neturi jokios įrodomosios galios, kol ieškinys nagrinėjamas kompetentingame teisme.

1b. Ieškiniai, susiję su autentiškuose dokumentuose užfiksuotais teisiniais veiksmais arba teisiniais santykiais, pateikiami teismuose, turinčiuose jurisdikciją pagal šį reglamentą, o sprendimai dėl jų priimami pagal teisę, taikytiną pagal III skyrių arba nustatytą pagal 36 straipsnį. Užginčytas autentiškas dokumentas valstybėje narėje, kuri nėra kilmės valstybė narė, neturi jokios

įrodomosios galios užginčyto klausimo atžvilgiu, kol ieškinys nagrinėjamas kompetentingame teisme.

1c. Jei proceso rezultatai valstybės narės teisme priklauso nuo to, kaip bus išspręstas nepagrindinis klausimas, susijęs su teisiniais veiksmais arba teisiniais santykiais, užfiksuotais su sutuoktinių turto teisiniu režimu susijusiame autentiškame dokumente, tas teismas turi jurisdikciją to klausimo atžvilgiu.

2) Autentiškų dokumentų pripažinimo pasekmė yra ta, kad dokumentų turinys įgyja įrodomąją galią ir jiems taikoma paprasta galiojimo prezumpcija.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 59 straipsnį.)

Pakeitimas 99
Pasiūlymas dėl reglamento
33 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

1. ***Pateikus prašymą, vienoje valstybėje narėje parengti ir vykdytini dokumentai paskelbiami vykdytiniais kitoje valstybėje narėje Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [38–57] straipsniuose numatyta tvarka.***

2. Teismas, kuriam pareiškiamas ieškinys pagal Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [43 ir 44] straipsnius, gali atsisakyti priimti arba panaikinti sprendimą, kuriuo konstatuojamas autentiško dokumento vykdytinumas, tik tuomet, jei jo vykdymas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, į

Pakeitimas

1. ***Autentiškas dokumentas, kuris yra vykdytinas kilmės valstybėje narėje, paskelbiamas vykdytinu kitoje valstybėje narėje bet kurio suinteresuotojo asmens prašymu 31b–31o straipsniuose numatyta tvarka.***

1a. Taikant 31c straipsnio 3 dalies b punktą, autentišką dokumentą sudariusi institucija bet kurio suinteresuotojo asmens prašymu išduoda liudijimą, naudodama formą, nustatytą laikantis 37c straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.

2. Teismas, kuriame pateiktas skundas pagal 31g arba 31h straipsnius, atsisako paskelbti dokumentą vykdytinu arba tokį paskelbimą atšaukia tik tuo atveju, jei autentiško dokumento vykdymas akivaizdžiai pažeidžia vykdymo valstybės narės viešąją tvarką (ordre public).

kurių kreipiamasi, viešajai tvarkai.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 60 straipsnį.)

Pakeitimas 100
Pasiūlymas dėl reglamento
34 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Teisminių susitarimų **pripažinimas** ir vykdytinumas

Teisminiai susitarimai, vykdytini kilmės valstybėje narėje, **bet kurios suinteresuotosios šalies prašymu pripažįstami** ir paskelbiami vykdytinais kitoje valstybėje narėje **tokiomis pat sąlygomis, kaip ir autentiški dokumentai**. Teismas, kuriam **pareiškiamas ieškinys** pagal **Reglamento (EB) Nr. 44/2001 [42 arba 44]** straipsnius, atsisako **priimti arba panaikina sprendimą, kuriuo konstatuojamas teismo susitarimo vykdytinumas, tik tuomet, jei jo vykdymas akivaizdžiai prieštarauja vykdančiosios valstybės narės viešajai tvarkai**.

Pakeitimas

Teisminių susitarimų vykdytinumas

1. Teisminiai susitarimai, **kurie yra** vykdytini kilmės valstybėje narėje, paskelbiami vykdytinais kitoje valstybėje narėje **bet kurio suinteresuotojo asmens prašymu 31b–31o straipsniuose** numatyta tvarka.

1a. **Taikant 31c straipsnio 3 dalies b punktą, susitarimų patvirtinęs teismas arba teismas, kuriame jis buvo sudarytas, bet kurio suinteresuotojo asmens prašymu išduoda liudijimą, naudodamas formą, nustatytą laikantis 37c straipsnio 2 dalyje nurodytos patariamąsios procedūros.**

1b. Teismas, kuriam **pateiktas skundas** pagal **31g arba 31h** straipsnius, atsisako **paskelbti teisinius susitarimus vykdytinais ar tokį paskelbimą atšaukia** tik **tu atveju, jei teisminis susitarimas akivaizdžiai pažeidžia vykdymo** valstybės narės **viešąją tvarką (ordre public)**.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 61 straipsnį.)

Pakeitimas 101
Pasiūlymas dėl reglamento
35 straipsnio antraštinė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Poveikis tretiesiems asmenims

Pakeitimas

Trečiųjų asmenų apsauga

Pakeitimas 102
Pasiūlymas dėl reglamento
35 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Tačiau valstybės narės teisėje gali būti numatyta, kad sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teise sutuoktinis negali remtis prieš trečiąjį asmenį, jei vienas ar kitas turi įprastinę gyvenamąją vietą jos teritorijoje ir jei neįvykdytos šioje teisėje numatytos registravimo ar viešinimo sąlygos, nebent trečiasis asmuo žinojo arba turėjo žinoti, kurios valstybės teisė taikytina sutuoktinių turto teisiniam režimui.

Pakeitimas

2. Tačiau vieno iš sutuoktinių ir trečiojo asmens teisiniuose santykiuose nė vienas iš sutuoktinių negali remtis sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teise, jei su trečiuoju asmeniu teisiniais santykiais susieto sutuoktinio ir trečiojo asmens įprastinė gyvenamoji vieta yra toje pačioje valstybėje, kuri nėra valstybė, kurios teisė yra taikytina sutuoktinių turto teisiniam režimui. Tokiais atvejais to sutuoktinio ir to trečiojo asmens įprastinės gyvenamosios vietos valstybės teisė taikoma sutuoktinių turto teisinio režimo poveikiui trečiajam asmeniui.

Pakeitimas 103
Pasiūlymas dėl reglamento
35 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Valstybės narės, kurioje yra nekilnojamasis turtas, teisėje gali būti numatyta šio straipsnio 2 dalyje nustatytajai analogiška sutuoktinio ir trečiojo asmens teisinių santykių, susijusių su šiuo nekilnojamoju turtu, norma.

Pakeitimas

3. 2 dalis netaikoma, jei:

a) trečiasis asmuo žinojo arba turėjo žinoti apie sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytiną teisę arba

b) buvo laikomasi sutuoktinių turto teisinio režimo registravimo ir viešinimo reikalavimų pagal trečiojo asmens ir su juo teisiniais santykiais susieto sutuoktinio įprastinės gyvenamosios vietos valstybės teisę, arba

c) buvo laikomasi sutuoktinių turto teisinio režimo registravimo ir viešinimo reikalavimų dėl nekilnojamojo daikto pagal nekilnojamojo daikto vietos valstybės teisę.

Pakeitimas 104
Pasiūlymas dėl reglamento
-36 straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

-36 straipsnis

Įprastinė gyvenamoji (buveinė) vieta

1. Šiame reglamente įmonių, asociacijų ir kitų juridinio asmens statusą turinčių subjektų įprastinė buveinė vieta yra centrinės jų administracijos buveinė vieta.

Fizinio asmens, vykdančio verslą, įprastinė gyvenamoji vieta yra pagrindinė jo verslo vieta.

2. Jei teisiniai santykiai atsiranda veiklą vykdančiam padaliniiui, atstovybei ar kitam filialui arba jei pagal sutartį vykdymas yra tokio padalinio, atstovybės ar filialo pareiga, įprastinė buveinė vieta laikoma šio padalinio, atstovybės ar kitokio filialo buveinė vieta.

3. Nustatant įprastinę gyvenamąją (buveinę) vietą lemiamas yra teisinių santykių atsiradimo momentas.

Pagrindimas

Ši nuostata prasminga, ypač atsižvelgiant į trečiųjų asmenų apsaugos nuostatas. Ji derinama su Reglamento „Roma I“ 10 straipsniu.

Pakeitimas 105
Pasiūlymas dėl reglamento
37 straipsnio 1 dalies b a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ba) teismų ar institucijų, kurios turi kompetenciją nagrinėti prašymus dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu pagal 31b straipsnio 1 dalį bei skundus dėl teismo sprendimų dėl tokių prašymų pagal 31g straipsnio 2 dalį, pavadinimus ir kontaktinius duomenis;

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 78 straipsnio 1 dalies a punktą.)

Pakeitimas 106
Pasiūlymas dėl reglamento
37 straipsnio 1 dalies b b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

bb) teismo sprendimo dėl apeliacinio skundo ginčijimo tvarką, nurodytą 31h straipsnyje;

Pakeitimas 107
Pasiūlymas dėl reglamento
37 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2. Valstybės narės ***praneša Komisijai*** apie bet kokius vėlesnius ***šių nuostatų*** pakeitimus.

2. Valstybės narės ***informuoja Komisiją*** apie bet kokius vėlesnius ***tos informacijos*** pakeitimus.

Pakeitimas 108

Pasiūlymas dėl reglamento 37 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis pateiktą informaciją Komisija viešai paskelbia tinkamomis priemonėmis, visų pirma Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose interneto svetainėje.

Pakeitimas

3. Visą pagal 1 ir 2 dalis pateiktą informaciją Komisija ***paprasta forma*** paskelbia viešai naudodama tinkamas priemones, visų pirma per Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose interneto svetainę *įvairiomis kalbomis*.

Valstybės narės užtikrina, kad šioje daugiakalbėje interneto svetainėje pateikta informacija būtų prieinama per bet kurią oficialią jų sukurtą svetainę, visų pirma pateikdamos nuorodą į Komisijos interneto svetainę.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 78 straipsnio 3 dalį.)

Pakeitimas 109

Pasiūlymas dėl reglamento 37 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Komisija pradeda taikyti atitinkamų teismo pareigūnų ir teisininkų informavimo ir mokymo sistemą ir šiuo tikslu sukuria interaktyvų portalą, veikiantį visomis oficialiomis Europos Sąjungos institucijų kalbomis, ir profesinės patirties bei praktikos mainų sistemą.

Pakeitimas 110

Pasiūlymas dėl reglamento 37 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

37a straipsnis

**2 straipsnio 1a dalyje nurodyto
informacijos sąrašo nustatymas ir vėlesnis
keitimas**

**1. Komisija, remdamasi valstybių narių
pranešimais, nustato 2 straipsnio
1a dalyje nurodytą kitų institucijų ir teisės
specialistų sąrašą.**

**2. Valstybės narės informuoja Komisiją
apie bet kokius vėlesnius tame sąraše
esančios informacijos pakeitimus.
Komisija atitinkamai pataiso šį sąrašą.**

**3. Šį sąrašą ir visus vėlesnius jo
pakeitimus Komisija skelbia Europos
Sąjungos oficialiajame leidinyje.**

**4. Visą pagal 1 ir 2 dalis pateiktą
informaciją Komisija paskelbia viešai
naudodama visas kitas tinkamas
priemonės, visų pirma per Europos
teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse
bylose.**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 79 straipsnį.)

**Pakeitimas 111
Pasiūlymas dėl reglamento
37 b straipsnis (naujas)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

37b straipsnis

**31c, 32, 33 ir 34 straipsniuose nurodytų
liudijimų ir formų nustatymas ir vėlesnis
keitimas**

**Komisija priima įgyvendinimo aktus,
kuriais nustatomi ir vėliau iš dalies
keičiami 31c, 32, 33 ir 34 straipsniuose
nurodyti liudijimai ir formos. Tie
įgyvendinimo aktai priimami laikantis
37c straipsnio 2 dalyje nurodytos**

patariamąsios procedūros.

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 80 straipsnį.)

Pakeitimas 112
Pasiūlymas dėl reglamento
37 c straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

37c straipsnis

Komiteto procedūra

- 1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – komitetas, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.**
- 2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.**

(Atitinka Reglamento (ES) Nr. 650/2012 81 straipsnį.)

Pakeitimas 113
Pasiūlymas dėl reglamento
39 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3. III skyriaus nuostatos taikomos tik sutuoktiniams, kurie santuoką **sudarė** arba jų turto teisiniam režimui taikytiną teisę **pasirinko jau** pradėjus taikyti šį reglamentą.

3. III skyriaus nuostatos taikomos tik sutuoktiniams, kurie pradėjus taikyti šį reglamentą

a) sudarė santuoką arba

b) pasirinko jų turto teisiniam režimui taikytiną teisę.

Susitarimas dėl taikytinos teisės, kuris buvo sudarytas iki [šio reglamento taikymo pradžios data], taip pat galioja, jei įvykdytos III skirsnio sąlygos arba jei jis galioja pagal teisę, taikytiną taikytinos teisės pasirinkimo momentu pagal atitinkamas tarptautinės privatinės teisės nuostatas.

AIŠKINAMOJI DALIS

A. Problema

2007 m.¹ ES šiek tiek daugiau kaip kas septinta santuoka (16 mln.), taip pat šiek tiek daugiau kaip kas septinta sudaryta santuoka (310 000) ir nutraukta santuoka (137 000) buvo tarptautinė². 390 000 tarptautinių santuokų nutrūko dėl vieno iš sutuoktinių mirties. Iš viso maždaug 637 000 atvejų tarptautinė santuoka iširo ją nutraukiant arba mirus vienam iš sutuoktinių.

Visais šiais atvejais reikia padalyti sutuoktinių turtą. Asmenys, su kuriais tai susiję, susiduria su sudėtingais klausimais, ypač dėl taikytinos teisės ir jurisdikcijos. Sutuoktinių turto teisinio režimo klausimų kyla ir valdant turtą santuokoje; su tuo gali būti susiję ir tretieji asmenys, pavyzdžiui, žemės sklypų ar paskolų sandorių atveju.

Sutuoktinių turto teisinis režimas ir jurisdikcijos reglamentavimas valstybėse narėse labai skirtingi. Todėl praktiškai gali pasitaikyti, kad jurisdikciją turintis vienos valstybės narės teismas sutuoktinių turto teisinį režimą tuo pačiu atveju traktuos kitaip negu jurisdikciją turintis kitos valstybės narės teismas. Ypač dėl nemažo turto gali būti skubama kreiptis į tą teismą, iš kurio atitinkama šalis tikisi jai palankesniu laikomo sutuoktinių turto teisinio režimo taikymo. Tokiu atveju aiškų pranašumą turi geriau informuota šalis. Be to, apskritai esama nemažai teisinio netikrumo, taigi ir didelių išlaidų tikimybės.

B. Komisijos pasiūlymas

2011 m. Komisija vienu metu pateikė du pasiūlymus dėl sutuoktinių ir registruotų partnerių turto teisinio režimo, kuriuose numatytos nuostatos, reglamentuojančios jurisdikciją, taikytiną teisę ir dokumentų pripažinimą ir vykdymą.

Pranešėja iš esmės palankiai vertina pasiūlymą sutuoktinių turto teisinio režimo. Juo iš tikrųjų galima gerokai pagerinti sutuoktinių, su kuriais tai susiję, teisinę padėtį. Tai atitinka ir Parlamento raginimą, kad civilinės teisenos srityje turi būti „kuriamos paprastesnės, aiškesnės ir labiau prieinamos procedūros“³. Atsižvelgiant į didėjantį judumą tai taps aktualu dar daugiau sutuoktinių porų.

Pranešėjai ypač svarbu teisinis tikrumas ir aiškumas bei derėjimas su kitais ES teisės aktais, ypač su Paveldėjimo reglamentu⁴ ir reglamentu „Briuselis I“⁵.

¹ Duomenys paimti iš 2011 m. kovo 16 d. Komisijos tarnybų darbinio dokumento (poveikio vertinimas), SEC(2011) 327.

² Plg. SEC(2011) 327, p. 12, I priedas.

³ 2009 m. lapkričio 25 d. rezoliucija (OL C 285E, 2010 10 21, p. 12).

⁴ 2012 m. kovo 13 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų ir autentiškų aktų, susijusių su paveldėjimu, pripažinimo bei vykdymo ir Europos paveldėjimo pažymėjimo pradėjimo naudoti (P7_TA-PRO(2012)00681: 2012 m. gegužės 23 d. PE-CONS 14/12).

⁵ 2000 gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 44/2001 (OL L 12, 2001 1 16, p. 1); 2010 m. gruodžio 14 d. Komisijos pasiūlymas (nauja redakcija) (COM(2010) 748). Tarybos dokumentas Nr. 10609/12, 2012 06 01.

C. Pranešimo projektas

Pranešėja pranešimą grindžia savo 2011 m. lapkričio 11 d. darbo dokumentu¹ ir teikia pasiūlymus dėl pakeitimų, atsižvelgdama į minėtuosius civilinės teisės aktus.

1. Taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

Pranešėja teikia nemažai pakeitimų, kuriais patikslinama taikymo sritis. Ypač turi būti aiški riba su kitomis teisės šakomis. Konkrečiai:

- vadinamieji asmeniniai santuokos aspektai nustatant Sutuoktinių turto teisinio režimo reglamento taikymo sritį neminimi, o pasiūlyme dėl registruotos partnerystės aiškiai nustatyta, kad jiems taikoma išimtis. Todėl itin svarbu ir prasminga šiuos aspektus įtraukti į taikymo sritį;
- neturėtų būti taikoma išimtis negražintinoms pašalpoms, nes išimtis nedaromos nei mišriam dovanojimui, nei iš dalies atlygintinam perdavimui, nei su santuoka susijusiems mokėjimams;
- atitinkamu pakeitimu riba su paveldėjimo teise daroma aiškesnė;
- išimtis, susijusios su bendrovių teisės klausimais, derinamos su Paveldėjimo reglamentu;
- siūloma, kad taikymo sričiai vien dėl savo kompleksiskumo nepriklausytų sutuoktinių teisių į pensiją išlyginimas pagal Vokietijos teisę ir, jei yra, kiti panašūs institutai kitose valstybėse narėse.

Daiktinių teisių klausimais pranešėja orientuojasi į Paveldėjimo reglamente rastus sprendimus. Daiktinei teisei priklausantis *numerus clausus* turėtų būti reglamentuojamas valstybės narės nacionaline teise, todėl jis neturėtų priklausyti reglamento taikymo sričiai, kaip ir klausimai, susiję su teisių registravimu, jo teisinėms sąlygoms ir poveikiui, kurie priklauso *lex rei sitae*. Į Paveldėjimo reglamentą taip pat orientuojamasi teikiant pasiūlymus dėl daiktinių teisių pritaikymo. Šiuo atveju poreikiai sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais yra panašūs kaip ir paveldėjimo teisės klausimais. Kaip ir paveldėjimo atveju, gali būti, kad padalijus sutuoktinių turtą daiktine teise reikės naudotis kitoje valstybėje narėje, kurioje ši teisė nežinoma. Taigi prasminga perkelti Paveldėjimo reglamente numatytą kompromisą ir taikyti jį sutuoktinių turto teisinio režimo bylose.

Pranešėja palankiai vertina tai, kad sąvokos „santuoka“ atžvilgiu pasiūlymas lieka neutralus, taigi kai kuriose valstybėse narėse ši sąvoka, be skirtingų lyčių partnerių, apima ir tos pačios lyties partnerius. Ji siūlo performuluoti atitinkamą konstatuojamąją dalį, kad ši nuostata taptų aiškesnė.

2. Jurisdikcija

Siūlomi pakeitimai dėl jurisdikcijos taisyklių daugiausia yra techninio pobūdžio.

Pranešėja nekeitė sutuoktinių turto teisinio režimo bylų nagrinėjimo tame pačiame teisme, kuriame nagrinėjamos paveldėjimo bylos, sąlygų. Skyrybų bylų atvejais pranešėja siūlo reikalauti, kad sutuoktiniai pripažintų jurisdikciją, geriau apsaugoti bylos šalių interesus ir užtikrinti, kad jos pritaris santuokos nutraukimo bylą nagrinėjančio teismo jurisdikcijai. Taip pat papildytos susitarimų dėl jurisdikcijos nuostatos, susijusios su susitarimo sudarymo būdu. Be to, siūloma atsižvelgiant į praktinį sutuoktinių poreikį numatyti galimybę (abstrakčiai)

¹ PE 475.882v01-00.

susitarti dėl valstybės narės teismo, kurio vietos teisė taikytina, jurisdikcijos.

Siūloma papildyti nuostatą dėl jurisdikcijos, grindžiamos įsitraukimu į procesą. Siekiant apsaugoti mažiau informuotą sutuoktinį, kad jis pagal nutylėjimą nepritartų jam nepalankiai, taigi ir nepageidautinai jurisdikcijai, prasminga numatyti, kad sutuoktiniams būtų išaiškinta įsitraukimo į procesą nepareiškus prieštaravimo nuostata ir jos pasekmės.

6 straipsnyje siūloma aiški subsidiariosios jurisdikcijos taisyklės formuluotė. 7 straipsnyje nurodyta *forum necessitatis* taisyklė patikslinama konstatuojamojoje dalyje, t. y., kad ji taikoma tik itin didelės išimties atvejais.

8 ir 13 straipsniuose nurodytas taisyklės siūloma visapusiškai suderinti su Paveldėjimo reglamento nuostatomis. Turėtų būti derinama tiek, kiek tai prasminga. Tais atvejais, kai į skirtingų valstybių narių teismus kreipiamasi dėl to paties ieškinio, sutuoktinių turto teisinio režimo bylose svarbus yra 12 straipsnio 2 dalis, nes tokiu atveju dažnai reikia skubėti. Todėl siūloma palikti šią nuostatą.

3. Taikytina teisė

Pranešėja pritaria Komisijos siūlomam „taikytinos teisės vientisumo“ principui ir visuotiniam jo taikymui.

Siekdama apibrėžti taikytinos teisės aprėptį jis siūlo „teigiamą sąrašą“, kuriame, kaip ir Paveldėjimo reglamento atveju, kaip pavyzdys vardijami tie klausimai, kurie sprendžiami pagal taikytiną teisę, nustatytą remiantis šiuo reglamentu. Tai atitinka ne kartą išsakytus praktinius pageidavimus ir padeda lengviau taikyti nuostatas.

a) Taikytinos teisės pasirinkimas

Pakeitimais dėl susitarimo dėl taikytinos teisės siūloma sujungti 16 ir 18 straipsnius, kad būtų pašalinti sisteminiai Komisijos pasiūlymo trūkumai.

18 straipsnio 2 ir 3 dalyse siūlomos apsaugos nuo vėlesnio taikytinos teisės pakeitimo nuostatos išlieka ir suformuluojamos aiškiau. Iš esmės daroma prielaida, kad taikytinos teisės pakeitimas galioja *ex nunc*, ir iš dalies numatomas galiojimas atgaline tvarka, jei sudaromas susitarimas, tačiau toks galiojimas nedaro poveikio ankstesnių teisinių veiksmų ar trečiųjų asmenų teisių galiojimui. toks sprendimas geriausiai sutuoktiniams užtikrina lankstumą, o tretiesiems asmenims – teisinį tikrumą.

b) Taikytinos teisės nustatymas, jei ji nepasirenkama

Nuostata dėl taikytinos teisės nustatymo, jei ji nepasirenkama, buvo perrašyta, siekiant, viena vertus, aiškiau ją suformuluoti, ypač atsižvelgiant į susijusius laiko momentus, o kita vertus, siekiant labiau suderinti su praktinėmis aplinkybėmis, pavyzdžiui, išbraukiant santuokos sudarymo vietą kaip kriterijų nustatant bendrą glaudų ryšį, nes praktikoje tai neturi jokios reikšmės.

c) Kiti klausimai

Siūloma aiškiau suformuluoti formos reikalavimų nuostatas ir pakeisti jų struktūrą. Dabar 19 straipsnis siejamas tik su susitarimu dėl taikytinos teisės, o 20 straipsnyje nustatyta, kad vedybų sutartims pagal šį reglamentą, taigi sutuoktinių ar būsimų sutuoktinių susitarimams

dėl sutuoktinių turto teisinio režimo nustatymo, galioja tie patys formos reikalavimai.

taip pat siekiant aiškumo siūloma suderinti 22 straipsnio (imperatyviosios normos) ir 23 straipsnio (viešoji tvarka) nuostatas su atitinkamais pavyzdžiais. Vienoje konstatuojamoje dalyje paaiškinama, kad svarbu taikyti imperatyviasias normas siekiant apsaugoti šeimos būstą, ir patikslinamas sutuoktinių naudojimosi teisių nustatymo klausimas.

3. Pripažinimas, vykdytinumas ir vykdymas

Atsižvelgdama į procedūrų kompleksiskumą pranešėja siūlo palikti galioti egzekvatūrą ir perimti atitinkamas Paveldėjimo reglamento nuostatas. Kadangi sutuoktinių turto teisinio režimo atveju nėra paveldėjimo pažymėjimo atitikmens, ypač svarbu tinkamai ir atsižvelgiant į praktiką reglamentuoti valstybių narių dokumentų pripažinimą ir vykdytinumą.

6.9.2012

PILIEČIŲ LAISVIŲ, TEISINGUMO IR VIDAUS REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Teisės reikalų komitetui

dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo, susijusių su sutuoktinių turto teisiniu režimu (COM(2011) 0126 – C7-0093/2011 – 2011/0059(CNS))

Nuomonės referentė: Evelyne Gebhardt

TRUMPAS PAGRINDIMAS

Europos Komisijos pasiūlymas skirtas jurisdikcijai ir taikytinai teisei reglamentuoti, kadangi jos yra taikomos ir kasdien valdant sutuoktinių turtą, ir sprendžiant klausimus, susijusius su turto paskirstymu tarpvalstybinėse situacijose poros santykiams nutrūkus dėl skyrybų, gyvenimo skyrium ar mirties. Komisijos uždavinys – užtikrinti šalims geresnį teisinį tikrumą, siekiant išvengti kelių vienu metu vykstančių bylos nagrinėjimų, ir sukliudyti ieškovams, siekiantiems, kad jų ginčą nagrinėtų teismas, greičiausiai priimsiantis jiems palankų sprendimą (palankios teisinės padėties paieška).

Skyrybų ir sutuoktinio mirties atvejai yra vertinami skirtingai. Susituokusios poros privalo susitarti tarpusavyje, kad teismas, kurio jurisdikcijai priklauso skyrybų bylų nagrinėjimas, gyvenimo skyrium patvirtinimas ar santuokos pripažinimas negaliojančia, taip pat galėtų svarstyti ir dėl skyrybų kylančius turto klausimus, tačiau teismas, kurio jurisdikcijai priklauso paveldėjimo klausimų sprendimas, visada turės jurisdikciją tokiose bylose, nors iš dalies neaišku, ar jis turi išimtinę jurisdikciją. Priešingu atveju jurisdikcija grindžiama susijusių veiksmų hierarchija.

16 straipsnyje pateikiama naujovė, kuria sutuoktiniams leidžiama bendru sutarimu nustatyti teisę, taikytiną jų sutuoktinių turto teisiniam režimui. Nuomonės referentė pritaria leidimui sutuoktiniams pasirinkti taikytiną teisę – valstybės, kurioje yra ar buvo jų bendra įprastinė gyvenamoji vieta, teisę arba valstybės, kurios pilietybę turi vienas iš sutuoktinių, teisę. Be to, nuomonės referentė norėtų suteikti sutuoktiniams daugiau galimybių pasirinkti jų turto teisiniam režimui taikytiną teisę.

Todėl reikia užtikrinti, kad šalys rinktųsi žinodamos visas aplinkybes, t. y. kad abu sutuoktiniai būtų deramai informuoti apie konkrečius savo pasirinkimo padarinius. Šiuo požiūriu svarbu atsižvelgti į tai, kaip geriausia užtikrinti, kad prieš pasirašant aktą susitarimo

sekretoriams būtų pateikta išsami patikima informacija apie kompetencijos priskyrimą. Taip pat turi būti užtikrinta galimybė gauti informaciją neatsižvelgiant nė į vieno iš sutuoktinių finansinę padėtį. Privaloma užtikrinti, kad abu sutuoktiniai gautų išsamią ir tikslią informaciją apie savo sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės pasirinkimo padarinius, visų pirma todėl, kad valstybių narių taikytinos teisės nuostatos labai skiriasi.

Be to, kadangi teisės nuostatos keičiasi, gali būti, kad konkrečiu metu pasirašytas susitarimas, pagal kurį nustatyta taikoma teisė, nebeatitiks teisėtų šalių lūkesčių kitu metu, t. y. tada, kai turėtų būti matomas jo poveikis, nes per tą laiką bus pasikeitę konkrečios valstybės narės teisės aktai. Todėl nuomonės referentė teigiamai vertina Komisijos pasiūlymą šiuo požiūriu, nes susituokusios poros gali susitarti ir pakeisti jų turto valdymui taikytiną teisę jau susituokusios ir gali rinktis atgaline data. Tačiau tokių pačių sąlygų kaip 16 straipsnyje siūlymas būtų vertinamas teigiamai.

Tais atvejais, kai taikytina teisė nepasirinkta, vėlgi būtų taikomas hierarchijos principas: pradedant įprastine gyvenamąja vieta, bendra pilietybe ir baigiant valstybės, su kuria pora labiausiai susijusi, teise. Nuomonės referentė mano, kad vieta, kurioje buvo sudaryta santuoka, turėtų būti svarbus kriterijus, nes tai, kad šalis pasirinko tam tikrą šalį santuokai, turėtų reikšti, kad jos galimai pritaria ir tos šalies teisės nuostatoms.

Reglamente numatoma, kad sutuoktinių turtui taikytina teisė bus taikoma visam – kilnojamajam arba nekilnojamajam – sutuoktinių turtui, neatsižvelgiant į jo buvimo vietą.

Siūlomame reglamente numatoma vienoda kitos valstybės narės teismo sprendimų, autentiškų dokumentų ir teisminių susitarimų, susijusių su sutuoktinių turto teisiniais režimais, pripažinimo bei vykdymo procedūra.

Nuomonės referentė džiaugiasi, kad priimant jurisdikcijos, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo nuostatas laikomasi kitų dokumentų precedentų. Panašu, kad dėl šio pasiūlymo Europos piliečiai gaus tam tikrų privilegijų: galimybę numatyti taikytiną turto teisinį režimą ir galimybę užtikrinti teismo sprendimų, susijusių su turto klausimais, pripažinimą ir vykdymą – anksčiau visa tai lėmė kiekvienos valstybės narės tarptautinės privatinės teisės nuostatos, o taip įgyvendinant nuosavybės teises procesas galėjo labai užsitęsti ir daug kainuoti.

Galiausiai nuomonės referentė labai apgailestauja, kad buvo paskelbti du atskiri reglamentai dėl sutuoktinių turto teisinių režimų ir dėl registruotos partnerystės turtinių pasekmių, taip pat dėl esminių jų skirtumų. Nuomonės referentės nuomone, atskiriant reglamentus sudaromos sąlygos diskriminacijai dėl lytinės orientacijos.

PAKEITIMAI

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas ragina atsakingą Teisės reikalų komitetą įtraukti į savo pranešimą šiuos pakeitimus:

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl reglamento 11 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(11) Į šio reglamento taikymo sritį turėtų įeiti visi civilinės teisenos klausimai, susiję su sutuoktinių turto teisiniu režimu: tiek kasdienis sutuoktinių turto valdymas, tiek jo padalijimas porai gyvenant skyriumi arba mirus vienam iš sutuoktinių.

Pakeitimas

(11) Į šio reglamento taikymo sritį turėtų įeiti visi civilinės teisenos klausimai, susiję su sutuoktinių turto teisiniu režimu: tiek kasdienis sutuoktinių ***kilnojamojo ar nekilnojamojo*** turto valdymas, tiek jo padalijimas porai gyvenant skyriumi arba mirus vienam iš sutuoktinių.

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento 11 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(11) Į šio reglamento taikymo sritį turėtų įeiti visi civilinės teisenos klausimai, susiję su sutuoktinių turto teisiniu režimu: tiek kasdienis sutuoktinių turto valdymas, tiek jo padalijimas porai gyvenant skyriumi arba mirus vienam iš sutuoktinių.

Pakeitimas

(11) Į šio reglamento taikymo sritį turėtų įeiti visi civilinės teisenos klausimai, susiję su sutuoktinių turto teisiniu režimu: tiek kasdienis sutuoktinių turto valdymas, tiek jo padalijimas porai gyvenant skyriumi, ***santuoką pripažinus negaliojančia, nutraukus santuoką*** arba mirus vienam iš sutuoktinių.

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl reglamento 19 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(19) Kad sutuoktiniai galėtų turtą valdyti lengviau, šiuo reglamentu jiems bus sudarytos sąlygos pasirinkti, kurios valstybės narės teisė, glaudžiai su jais susijusi dėl kiekvieno iš jų gyvenamosios vietos arba pilietybės, turėtų būti taikoma jų turtui, kuriam galioja sutuoktinių turto teisinis režimas, kad ir koks būtų jo pobūdis ar buvimo vieta. Pasirinkti taikytiną teisę sutuoktiniai galės bet kuriuo

Pakeitimas

(19) Kad sutuoktiniai galėtų turtą valdyti lengviau, šiuo reglamentu jiems bus sudarytos sąlygos pasirinkti, kurios valstybės narės teisė, glaudžiai su jais susijusi dėl kiekvieno iš jų gyvenamosios vietos arba pilietybės, turėtų būti taikoma jų turtui, kuriam galioja sutuoktinių turto teisinis režimas, kad ir koks būtų jo pobūdis ar buvimo vieta. Pasirinkti taikytiną teisę sutuoktiniai galės bet kuriuo

metu: ne tik sudarydami santuoką, bet ir vėlesniu santuokinio gyvenimo etapu.

metu: ne tik sudarydami santuoką, bet ir vėlesniu santuokinio gyvenimo etapu **ar ją nutraukus**.

Pagrindimas

Skyrybų bylos nagrinėjimas ir sutuoktinių turto teisinio režimo nustatymas nebūtinai turi vykti tuo pačiu metu; taikytiną teisę turėtų būti galima rinktis ir nutraukus santuoką.

Pakeitimas 4

Pasiūlymas dėl reglamento 21 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(21) Jei taikytina teisė nepasirenkama ir siekiant taikytinos teisės numatomumą suderinti su būtinybe užtikrinti teisinį saugumą, pirmiausia atsižvelgiant į santuokinio gyvenimo faktines aplinkybes, šiuo reglamentu reikia nustatyti suderintas kolizines normas remiantis hierarchiniu siejamųjų kriterijų sąrašu, kuris leistų nustatyti visam sutuoktinių turtui taikytiną teisę. Pirmiausia reikėtų vadovautis sutuoktinių pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos po santuokos sudarymo kriterijumi, o tik po to – sudarant santuoką sutuoktinių turėtos bendros pilietybės kriterijumi. Jei netenkinamas nė vienas iš šių kriterijų arba jei sudarydami santuoką bendrą dvigubą pilietybę turintys sutuoktiniai neturi pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos, tuomet kaip trečiuoju kriterijumi turėtų būti vadovujamasi valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, **visų pirma į santuokos sudarymo vietą**, abu sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai **sudarant santuoką**, teise.

Pakeitimas

(21) Jei taikytina teisė nepasirenkama ir siekiant taikytinos teisės numatomumą suderinti su būtinybe užtikrinti teisinį saugumą, pirmiausia atsižvelgiant į santuokinio gyvenimo faktines aplinkybes, šiuo reglamentu reikia nustatyti suderintas kolizines normas remiantis hierarchiniu siejamųjų kriterijų sąrašu, kuris leistų nustatyti visam sutuoktinių turtui taikytiną teisę. Pirmiausia reikėtų vadovautis sutuoktinių pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos po santuokos sudarymo kriterijumi, o tik po to – sudarant santuoką sutuoktinių turėtos bendros pilietybės kriterijumi. Jei netenkinamas nė vienas iš šių kriterijų arba jei sudarydami santuoką bendrą dvigubą pilietybę turintys sutuoktiniai neturi pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos, tuomet kaip trečiuoju kriterijumi turėtų būti vadovujamasi valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, abu sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai, teise.

Pagrindimas

Kiekvienu atskiru atveju, siekiant nustatyti glaudžiausius sutuoktinių ryšius, reikėtų atkreipti dėmesį į skirtingas aplinkybes. Atsižvelgiant į tai, kad santuokos sudarymo vieta pasirenkama dėl kitų priežasčių nei taikytina teisė, nėra prasmės pabrėžti šio pasirinkimo tikėtinumą.

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl reglamento 21 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(21a) Sąvoka „įprastinė gyvenamoji vieta“ turėtų būti aiškinama vadovaujantis šio reglamento tikslais. Jos reikšmę kiekvienu atskiru atveju turėtų nustatyti teisėjas, remdamasis konkrečiais faktais. Ši sąvoka siejama ne su nacionalinės teisės, o su atskira Europos Sąjungos teisėje nustatyta samprata.

Pagrindimas

Siekiant kuo labiau vengti galimų atsitiktinių aiškinimų, turėtų būti pateikta sąvokos „įprastinė gyvenamoji vieta“ apibrėžtis. Žinoma, teismas, prieš pritaikydamas šią apibrėžtį, turi išnagrinėti visus susijusius faktus.

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl reglamento 24 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(24) Atsižvelgiant į sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės svarbą, reglamentu reikia numatyti tam tikras garantijas, kad sutuoktiniai arba būsimi sutuoktiniai suvoktų pasirinkimo pasekmes. Pasirinkimas turės būti įformintas pagal pasirinktos valstybės arba dokumento parengimo vietos valstybės vedybų sutartims taikomas teisės nuostatas ir bent jau suformuluotas raštu, datuotas bei pasirašytas abiejų sutuoktinių. Be to, reikės paisyti galimų papildomų pasirinktoje arba dokumento parengimo vietos valstybės teisėje nustatytų formos reikalavimų dėl tokių sutarčių galiojimo, viešinimo arba registravimo.

(24) Atsižvelgiant į sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės svarbą, reglamentu reikia numatyti tam tikras garantijas, kad sutuoktiniai arba būsimi sutuoktiniai suvoktų pasirinkimo pasekmes. Pasirinkimas turės būti įformintas **arba** pagal pasirinktos valstybės, arba dokumento parengimo vietos valstybės vedybų sutartims taikomas teisės nuostatas ir bent jau suformuluotas raštu, datuotas bei pasirašytas abiejų sutuoktinių. Be to, reikės paisyti galimų papildomų pasirinktoje arba dokumento parengimo vietos valstybės teisėje nustatytų formos reikalavimų dėl tokių sutarčių galiojimo, viešinimo arba

registravimo.

Pakeitimas 7

Pasiūlymas dėl reglamento 32 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(32) Šiuo reglamentu paisoma pagrindinių teisių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač jos 7, 9, 17, 21 ir 47 straipsniuose dėl teisės į privatų ir šeimos gyvenimą, teisės tuoktis ir kurti šeimą pagal nacionalinės teisės aktus, teisės į nuosavybę, bet kokios diskriminacijos draudimo ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą, pripažintų principų. Ši reglamentą valstybių narių teismai turi taikyti nepažeisdami šių teisių ir principų.

Pakeitimas

(32) Šiuo reglamentu paisoma pagrindinių teisių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač 7, 9, 17, **20**, 21, **23** ir 47 straipsniuose dėl teisės į privatų ir šeimos gyvenimą, teisės tuoktis ir kurti šeimą pagal nacionalinės teisės aktus, teisės į nuosavybę, **lygybės prieš įstatymą**, bet kokios diskriminacijos draudimo, **moterų ir vyrų lygybės** ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą, pripažintų principų. Ši reglamentą valstybių narių teismai turi taikyti nepažeisdami šių **Pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintų** teisių ir principų, **ypač lygybės prieš įstatymą, nediskriminavimo dėl lyties ar lytinės orientacijos ir moterų ir vyrų lygybės principų**.

Pagrindimas

Patvirtindama Komisijos pagrindinių teisių poveikio įvertinimo rezultatus nuomonės referentė pabrėžia, kad teismas, taikydamas reglamentą, privalo ypatingą dėmesį skirti lygybės prieš įstatymą (Pagrindinių teisių chartijos 20 straipsnis), nediskriminavimo (Pagrindinių teisių chartijos 21 straipsnis) ir moterų ir vyrų lygybės (Pagrindinių teisių chartijos 23 straipsnis) principams.

Pakeitimas 8

Pasiūlymas dėl reglamento 32 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(32) Šiuo reglamentu paisoma pagrindinių teisių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač jos 7, 9, 17, 21 ir 47 straipsniuose dėl teisės į privatų ir

Pakeitimas

(32) Šiuo reglamentu paisoma pagrindinių teisių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač 7, 9, 17, **20**, 21, **23**, **24** ir 47 straipsniuose dėl teisės į privatų ir

šeimos gyvenimą, teisės tuoktis ir kurti šeimą pagal nacionalinės teisės aktus, teisės į nuosavybę, bet kokios diskriminacijos draudimo ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą, pripažintų principų. Šį reglamentą valstybių narių teismai turi taikyti nepažeisdami šių teisių ir principų.

šeimos gyvenimą, teisės tuoktis ir kurti šeimą pagal nacionalinės teisės aktus, teisės į nuosavybę, **lygybės prieš įstatymą**, bet kokios diskriminacijos draudimo, **moterų ir vyrų lygybės, vaiko teisių** ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą, pripažintų principų. Šį reglamentą valstybių narių teismai turi taikyti nepažeisdami šių teisių ir principų.

Pakeitimas 9

Pasiūlymas dėl reglamento 4 straipsnio pirma pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės teismai, kuriems pagal Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 pareikštas ieškinys dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium arba santuokos pripažinimo negaliojančia, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą **su ieškiniu susijusiais** sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, jei sutuoktiniai šiuo tikslu sudaro susitarimą.

Pakeitimas

Valstybės narės teismai, kuriems pagal Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 pareikštas ieškinys dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium arba santuokos pripažinimo negaliojančia, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, jei sutuoktiniai šiuo tikslu sudaro susitarimą.

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl reglamento 4 straipsnio pirma pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Valstybės narės teismai, kuriems pagal Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 pareikštas ieškinys dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium arba santuokos pripažinimo negaliojančia, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą su ieškiniu susijusiais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, jei sutuoktiniai šiuo tikslu sudaro susitarimą.

Pakeitimas

Valstybės narės teismai, kuriems pagal Reglamentą (EB) Nr. 2201/2003 pareikštas ieškinys dėl santuokos nutraukimo, gyvenimo skyrium arba santuokos pripažinimo negaliojančia, taip pat turi jurisdikciją priimti sprendimą su ieškiniu susijusiais sutuoktinių turto teisinio režimo klausimais, jei sutuoktiniai šiuo tikslu sudaro susitarimą. **Sutuoktinių susitarimas dėl santuokinio turto neturi kenkti nepilnamečių vaikų interesams.**

Pakeitimas 11

Pasiūlymas dėl reglamento 4 straipsnio antra pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Susitarimą galima sudaryti bet kuriuo metu, taip pat teismo proceso metu. ***Jei jis sudaromas prieš teismo procesą***, turi būti suformuluotas raštu, datuotas ir abiejų šalių pasirašytas.

Pakeitimas

Susitarimą galima sudaryti bet kuriuo metu, taip pat teismo proceso metu. ***Jis*** turi būti sudarytas raštu, nurodoma jo sudarymo data ir jį pasirašo abi šalys.

Pagrindimas

Skyrybų bylos nagrinėjimas ir sutuoktinių turto teisinio režimo nustatymas nebūtinai turi vykti tuo pačiu metu; taikytiną teisę turėtų būti galima rinktis ir nutraukus santuoką.

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl reglamento 5 straipsnio 1 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Kitais nei 3 ir 4 straipsniuose numatytais atvejais jurisdikciją priimti sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo byloje turi:

Pakeitimas

1. Kitais nei 3 ir 4 straipsniuose numatytais atvejais jurisdikciją priimti sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo byloje ***mažėjimo tvarka*** turi:

Pakeitimas 13

Pasiūlymas dėl reglamento 5 straipsnio 1 dalies d a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

da) atsakovo pilietybės arba – Jungtinės Karalystės ir Airijos atveju – jo (jos) gyvenamosios vietos valstybės narės teismai.

Pagrindimas

Išplėtus jurisdikciją kitais nei 3 ir 4 straipsniuose numatytais atvejais priimti sprendimą sutuoktinių turto teisinio režimo byloje, bus rečiau taikomi šio pasiūlymo 6 ir 7 straipsniai.

Pakeitimas 14

Pasiūlymas dėl reglamento 5 straipsnio 2 dalies antra pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Susitarimą galima sudaryti bet kuriuo metu, taip pat teismo proceso metu. ***Jei jis sudaromas prieš teismo procesą***, turi būti suformuluotas raštu, datuotas ir abiejų šalių pasirašytas.

Pakeitimas

Susitarimą galima sudaryti bet kuriuo metu, taip pat teismo proceso metu. ***Jis*** turi būti sudarytas raštu, nurodoma jo sudarymo data ir jį pasirašo abi šalys.

Pagrindimas

Siekiant teisinio tikrumo visi susitarimai pagal pasiūlymo 5 straipsnį turėtų būti sudaromi raštu, nurodoma jų sudarymo data ir jie pasirašomi abiejų šalių.

Pakeitimas 15

Pasiūlymas dėl reglamento 15 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pagal 16, 17 ir 18 straipsnius santuokinių turto teisiniam režimui taikytina teisė taikoma visam sutuoktinių turtui.

Pakeitimas

Pagal 16, 17 ir 18 straipsnius santuokinių turto teisiniam režimui taikytina teisė taikoma visam sutuoktinių ***kilnojamajam ar nekilnojamajam*** turtui, ***neatsižvelgiant į jo buvimo vietą.***

Pagrindimas

Šiuo pakeitimu siekiama remtis pasirinktu bendru režimu, kuris sudarytų galimybes visus klausimus, susijusius su sutuoktinių turtu, spręsti taikant vieną procedūrą.

Pakeitimas 16

Pasiūlymas dėl reglamento 16 straipsnio pirmos pastraipos c a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ca) valstybės, kurioje sudaryta santuoka,

teisė, arba

Pagrindimas

Turėtų būti leidžiama rinktis valstybės, kurioje sudaryta santuoka, teisę kaip sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytiną teisę.

Pakeitimas 17

Pasiūlymas dėl reglamento 16 straipsnio pirmos pastraipos c b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

cb) valstybės, su kuria abu sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai, teisė, arba

Pagrindimas

Taikant šį pasiūlymą sutuoktiniams reikėtų suteikti kuo daugiau taikytinos teisės pasirinkimo galimybių.

Pakeitimas 18

Pasiūlymas dėl reglamento 16 straipsnio pirmos pastraipos c c punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

cc) paskutinės bendros įprastinės gyvenamosios vietos valstybės teisė, arba

Pakeitimas 19

Pasiūlymas dėl reglamento 16 straipsnio pirmos pastraipos d punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

cd) sutuoktinių pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos po santuokos sudarymo valstybės teisė.

Pakeitimas 20

Pasiūlymas dėl reglamento 16 straipsnio 1 a pastraipa (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

„Iprastinė gyvenamoji vieta“ – iprastinė asmens gyvenamoji vieta.

Pagrindimas

Siekiant kuo labiau vengti galimų atsitiktinių aiškinimų, turėtų būti pateikta sąvokos „iprastinė gyvenamoji vieta“ apibrėžtis. Žinoma, teismas, prieš pritaikydamas šią apibrėžtį, turi išnagrinėti visus susijusius faktus.

Pakeitimas 21

Pasiūlymas dėl reglamento 17 straipsnio 1 dalies įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

1. Jei sutuoktiniai nepasirenka taikytinos teisės, jų turto teisiniam režimui taikytina:

1. Jei sutuoktiniai nepasirenka taikytinos teisės, jų turto teisiniam režimui **mažėjimo tvarka** taikytina:

Pakeitimas 22

Pasiūlymas dėl reglamento 17 straipsnio 1 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

c) valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, **visų pirma į santuokos sudarymo vietą**, sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai, teisė.

c) valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai, teisė **arba, jei šios teisės negalima nustatyti,**

Pagrindimas

Kiekvienu atskiru atveju, siekiant nustatyti glaudžiausius sutuoktinių ryšius, reikėtų atkreipti dėmesį į skirtingas aplinkybes. Atsižvelgiant į tai, kad santuokos sudarymo vieta pasirenkama dėl kitų priežasčių nei taikytina teisė, nėra prasmės pabrėžti šio pasirinkimo tikėtumą.

Pakeitimas 23

Pasiūlymas dėl reglamento 17 straipsnio 1 dalies c a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

ca) valstybės, kurioje sudaryta santuoka, teisė.

Pagrindimas

Tai, kad šalys pasirinko tam tikrą šalį santuokai, turėtų pagrįstai reikšti, kad jos galimai pritaria ir tos šalies teisės nuostatoms.

Pakeitimas 24

Pasiūlymas dėl reglamento 17 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

**1a. „Įprastinė gyvenamoji vieta“ –
įprastinė asmens gyvenamoji vieta.**

Pagrindimas

Siekiant kuo labiau vengti galimų atsitiktinių aiškinimų, turėtų būti pateikta sąvokos „įprastinė gyvenamoji vieta“ apibrėžtis. Žinoma, teismas, prieš pritaikydamas šią apibrėžtį, turi išnagrinėti visus susijusius faktus.

Pakeitimas 25

Pasiūlymas dėl reglamento 18 straipsnio pirma pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

Santuokiniai gali bet kuriuo santuokinio gyvenimo etapu nuspręsti savo turto teisiniam režimui taikyti kitą nei iki tol taikytą teisę. Jie gali pasirinkti tik vieną iš **toliau nurodytų** teisių:

Santuokiniai gali bet kuriuo santuokinio gyvenimo etapu nuspręsti savo turto teisiniam režimui taikyti kitą nei iki tol taikytą teisę. Jie gali pasirinkti tik vieną iš **šio reglamento 16 straipsnyje išvardytų** teisių.

a) vieno iš sutuoktinių įprastinės gyvenamosios vietos pasirenkant taikytiną

teisę valstybės teisę, arba

b) valstybės, kurios pilietybę pasirenkant taikytiną teisę turi vienas iš sutuoktinių, teisę.

Pagrindimas

Keisdami savo turto teisiniam režimui taikytiną teisę sutuoktiniai turėtų turėti tokias pat pasirinkimo galimybes, kokios nurodytos 16 straipsnyje (dėl turto teisinio režimo pradinio pasirinkimo).

Pakeitimas 26

**Pasiūlymas dėl reglamento
18 straipsnio antra pastraipa**

Komisijos siūlomas tekstas

Sutuoktinių turtui taikytinos teisės keitimas galioja tik ateityje, nebent sutuoktiniai **nusprendžia** kitaip.

Pakeitimas

Sutuoktinių turtui taikytinos teisės keitimas galioja tik ateityje, nebent sutuoktiniai **nurodo** kitaip.

Pakeitimas 27

**Pasiūlymas dėl reglamento
19 straipsnio 2 dalis**

Komisijos siūlomas tekstas

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, pasirinkimas turi būti bent aiškiai išreikštas, suformuluotas raštu, datuotas ir abiejų šalių pasirašytas.

Pakeitimas

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, vedybų sutartis turi būti bent sudaroma raštu, datuota, abiejų sutuoktinių pasirašyta **ir joje turi būti išreiškiama jų bendra valia**.

Pagrindimas

Šiuo pakeitimu siekiama užtikrinti, kad sprendimas būtų priimamas bendrai susitarus siekiant apsaugoti kiekvienos šalies interesus.

Pakeitimas 28

Pasiūlymas dėl reglamento 19 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Be to, jei valstybės narės, **kurioje pagal šio straipsnio 1 dalį pasirinkdami taikytiną teisę abu sutuoktiniai turi bendrą įprastinę gyvenamąją vietą**, teisėje numatyti papildomi vedybų sutarties formos reikalavimai, jų privaloma laikytis.

Pakeitimas

3. Be to, jei valstybės narės, **minimos šio straipsnio 1 dalyje**, teisėje numatyti papildomi vedybų sutarties formos reikalavimai, jų privaloma laikytis.

Pakeitimas 29

Pasiūlymas dėl reglamento 20 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, vedybų sutartis turi būti bent sudaroma raštu, datuota ir abiejų sutuoktinių pasirašyta.

Pakeitimas

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, vedybų sutartis turi būti bent sudaroma raštu, datuota, abiejų sutuoktinių pasirašyta **ir joje turi būti išreiškama jų bendra valia**.

Pagrindimas

Šiuo pakeitimu siekiama užtikrinti, kad sprendimas būtų priimamas bendrai susitarus siekiant apsaugoti kiekvienos šalies interesus.

Pakeitimas 30

Pasiūlymas dėl reglamento 22 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

22 straipsnis

Imperatyvios normos

Pakeitimas

Išbraukta.

Pagrindimas

Šiuo straipsniu suteikiamų išimčių taikymo sritis iš esmės yra neribota: jomis valstybėms narėms leidžiama nepaisyti visų reglamento nuostatų. Kadangi 23 straipsnyje pateikta tam tikrais atvejais taikoma viešosios tvarkos išimtis, šį straipsnį reikėtų išbraukti.

Pakeitimas 31

Pasiūlymas dėl reglamento 37 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. **Pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis pateiktą** informaciją Komisija viešai paskelbia tinkamomis priemonėmis, **visų pirma** Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose interneto **svetainėje**.

Pakeitimas

3. **Visą** informaciją Komisija viešai paskelbia **įprasta tvarka ir** tinkamomis priemonėmis **įvairiomis kalbomis veikiančioje interneto svetainėje, kuria papildoma** Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose interneto **svetainė, taip siekiant užtikrinti, kad visos poros ir sutuoktiniai galėtų naudotis savo teisėmis taip, kaip nurodyta.**

Pakeitimas 32

Pasiūlymas dėl reglamento 37 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Komisija pradeda taikyti atitinkamų teismo pareigūnų ir teisininkų informavimo ir mokymo sistemą ir šiuo tikslu sukuria interaktyvų portalą, veikiančį visomis oficialiomis Europos Sąjungos kalbomis, ir profesinės patirties bei praktikos mainų sistemą.

PROCEDŪRA

Pavadinimas	Teismo sprendimai, susiję su sutuoktinių turto teisiniu režimu	
Nuorodos	COM(2011)0126 – C7-0093/2011 – 2011/0059(CNS)	
Atsakingas komitetas Paskelbimo plenariniame posėdyje data	JURI	10.5.2011
Nuomonę pateikė Paskelbimo plenariniame posėdyje data	LIBE	10.5.2011
Nuomonės referentas (-ė) Paskyrimo data	Evelyne Gebhardt	24.5.2011
Svarstymas komitete	21.3.2012	3.9.2012
Priėmimo data	3.9.2012	
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 45 –: 4 0: 0	
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Jan Philipp Albrecht, Edit Bauer, Simon Busuttil, Philip Claeys, Carlos Coelho, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Ioan Enciu, Frank Engel, Cornelia Ernst, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Lívia Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Monica Luisa Macovei, Véronique Mathieu, Anthea McIntyre, Louis Michel, Antigoni Papadopoulou, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Rui Tavares, Nils Torvalds, Axel Voss, Renate Weber, Josef Weidenholzer, Cecilia Wikström, Auke Zijlstra	
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Anna Maria Corazza Bildt, Cornelis de Jong, Evelyne Gebhardt, Monika Hohlmeier, Franziska Keller, Ádám Kósa, Marian-Jean Marinescu, Antonio Masip Hidalgo, Jan Mulder, Raül Romeva i Rueda, Glenis Willmott	
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Justas Vincas Paleckis, Iuliu Winkler	

7.5.2012

MOTERŲ TEISIŲ IR LYČIŲ LYGYBĖS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Teisės reikalų komitetui

dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo, susijusių su sutuoktinių turto teisiniu režimu (COM(2011) 0126 – C7-0093/2011 – 2011/0059(CNS))

Nuomonės referentė: Marina Yannakoudakis

TRUMPAS PAGRINDIMAS

Įvadas

Suprantama, kad padidėjus ES valstybių narių gyventojų judumui, padaugėjo ir tarpvalstybinių santuokų, kai poros turi turto ne vienoje vietoje. Be to, kai poros gyvena skirtingose valstybėse narėse, mirties atveju joms gali būti sunku nustatyti savo turto, pasiskirsčiusio po keletą jurisdikcijų, teisinę padėtį.

Remiantis skaičiavimais, 2007 m. buvo 140 000 (13 proc.) tarpvalstybinių porų skyrybų, o iš viso tais metais skyrybų ES įvyko 1 040 000¹. Todėl labai svarbu, kad būtų išaiškinta, kurios valstybės narės sutuoktinių turto jurisdikcija taikoma, kai įvyksta tokios skyrybos.

Šią nuomonę pateikė FEMM komitetas, kuris siekia, kad būtų apsaugotas pažeidžiamasis sutuoktinis, tačiau jis taip pat pripažįsta, kad vyrai ir moterys prieš įstatymą yra lygūs. Pagrindinis nuomonės tikslas – didinti moterų sąmoningumą, kad, susidūrusios su sutuoktinių turto teisinio režimo teisiniais padariniais, neišvengiamai sunkiu metu jos galėtų priimti pagrįstą ir teisingą sprendimą. Šioje nuomonėje pateikiama praktinių sprendimų, susijusių su sutuoktinių turto teisiniais režimais, gerbiant valstybių narių suverenią jurisdikciją ir jos laikantis.

Apibrėžtis ir taikymo sritis

¹ "EU Citizen Report 2010 Dismantling the obstacles to EU citizens' rights", p. 5: http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/com_2010_603_en.pdf (2010 10 27).

Nuomonės referentė pažymi, kad sutuoktinių turto teisinio režimo apibrėžtis ES valstybėse narėse skiriasi. Todėl labai svarbu aiškiai apibrėžti, koks turtas turėtų būti įtrauktas į pasiūlymo taikymo sritį. Pvz., kai kuriose valstybėse narėse išlaikymo išlaidos priklauso sutuoktinių turto teisinio režimo taikymo sričiai, kitose – ne.

Nuomonės referentė atsižvelgė į tai, kad Komisijos pasiūlymo projekto taikymo sritis susijusi tik su sutuoktinių turtu ir kad registruotos partnerystės aptariamos atskirame, bet susijusiame Komisijos pasiūlyme.¹ Tačiau nuomonės referentė norėtų pabrėžti, kad ta pati lygybė ir teisės turėtų būti suteiktos visiems ES piliečiams, neatsižvelgiant į sąjungos pobūdį, bet deramai atsižvelgiant į atskirų valstybių narių nacionalinius įstatymus.

Pagrindiniai sunkumai

Pagrindinis šioje nuomonėje aptariamas sunkumas – tai elgesys dviem skirtingais atvejais. Pirmas – tai sutuoktinio mirtis, o antras – sutuoktinių skyrybos. Šiuos du atvejus apsunkina subsidiarumo principas, pagal kurį sutuoktinių turto teisinius režimus reglamentuoja atskiros valstybės narės, kartais dvišalėmis ar daugiašalėmis konvencijomis. Tai lėmė valstybių narių teisinių sistemų įvairovę, kurią nuomonės referentė siauroje šio Komisijos pasiūlymo taikymo srityje skatina gerbti ir kurios siūlo laikytis.

Rengdama šią nuomonę nuomonės referentė atsižvelgė į tai, kad ne visos valstybės narės pasirašė šį direktyvos projektą, ir todėl buvo tikimasi, kad šis pasiūlymas bus lankstus ir nepasirašiusiosioms valstybėms narėms bus sudarytos sąlygos persvarstyti savo poziciją. Be to, valstybės narės aiškiai nesutarė dėl susijusio Komisijos pasiūlymo dėl paveldėjimo ir testamentų², kurį šiuo metu svarsto Taryba.

Parama pažeidžiamam sutuoktiniui ir (arba) trečiosioms šalims

Nuomonės referentė supranta, kad vykstant skyrybų procesui moterų padėtis kartais, bet nebūtinai kiekvienu atveju, būna pažeidžiamesnė, nes vyrai dažnai būna pagrindiniai poros ir (arba) šeimos išlaikytojai. Todėl nuomonės referentė prašo, kad moterys šiuo sunkiu metu būtų tinkamai remiamos. Be to, apsauga turėtų būti teikiama ir trečiosioms šalims, ypač išlaikomiems vaikams. Vadovaujantis šiuo požiūriu, ypatingą dėmesį reikia skirti šeimos namams, kad jie nebūtų perduodami tol, kol kompetentingas teismas nepriims sprendimo, taip užtikrinant, kad pažeidžiamas sutuoktinis ir išlaikytiniai turėtų vietą, kur gyventi.

Europos Komisijos pasiūlyme nagrinėjamos nuosavybės teisės skyrybų atveju ir besiskiriančioms poroms suteikia lankstumą, jei gali būti pasiektas bendras sutarimas, pasirinkti tinkamą sutuoktinių turto teisinį režimą. Tačiau pasiūlyme reikia atsižvelgti į silpnesniosios šalies apsaugą ir galbūt pasikeitusias santuokos aplinkybes tuo atveju, kai tokio susitarimo nepasiekama.

¹ Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo, susijusių su registruotos partnerystės turtinėmis pasekmėmis (COM(2011) 127 galutinis).

² Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų ir autentiškų aktų, susijusių su paveldėjimu, pripažinimo bei vykdymo ir Europos paveldėjimo pažymėjimo pradėjimo naudoti (COM(2009) 0154).

Mirus sutuoktiniui

Nuomonės referentė mano, kad gali kilti problemų, kai vienas sutuoktinis miršta, o kitas negali pasirinkti, kokios taisyklės ir teisinės nuostatos turi būti taikomos. Tai aptariama minėtajame pranešimo dėl paveldėjimo ir testamentų projekte, tačiau kai testamentas nesama, reikia stengtis užtikrinti, kad likęs sutuoktinis būtų apsaugotas ir jam būtų suteiktas lankstumas tvarkyti turtą atsižvelgiant į savo norus.

Apmokestinimas

Turto apmokestinimo klausimas turi priklausyti valstybių narių jurisdikcijai, nes taikytina jurisdikcija nustatoma pagal įprastinės gyvenamosios vietos kriterijų. Tačiau ne visos valstybės narės yra sudariusios dvišalius ar daugiašalius apmokestinimo susitarimus, o tai reiškia, jog turi būti užtikrinta, kad mirus sutuoktiniui nebūtų apmokestinama dvigubai.

PAKEITIMAI

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas ragina atsakingą Teisės reikalų komitetą į savo pranešimą įtraukti šiuos pakeitimus:

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl reglamento 11 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(11) Į šio reglamento taikymo sritį turėtų įeiti visi civilinės teisenos klausimai, susiję su sutuoktinių turto teisiniu režimu: tiek kasdienis sutuoktinių turto valdymas, tiek jo padalijimas porai gyvenant skyriumi arba mirus vienam iš sutuoktinių.

Pakeitimas

(11) Į šio reglamento taikymo sritį turėtų įeiti visi civilinės teisenos klausimai, susiję su sutuoktinių turto teisiniu režimu: tiek kasdienis sutuoktinių turto valdymas, tiek jo padalijimas porai gyvenant skyriumi, ***nutraukus santuoką*** arba mirus vienam iš sutuoktinių.

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento 21 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(21) Jei taikytina teisė nepasirenkama ir siekiant taikytinos teisės numatomumą suderinti su būtinybe užtikrinti teisinį saugumą, pirmiausia atsižvelgiant į santuokinio gyvenimo faktines aplinkybes, šiuo reglamentu reikia nustatyti suderintas kolizines normas remiantis hierarchiniu siejamųjų kriterijų sąrašu, kuris leistų nustatyti visam sutuoktinių turtui taikytiną teisę. Pirmiausia reikėtų vadovautis sutuoktinių pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos po santuokos sudarymo kriterijumi, o tik po to – sudarant santuoką sutuoktinių turėtos bendros pilietybės kriterijumi. Jei netenkinamas nė vienas iš šių kriterijų arba jei sudarydami

Pakeitimas

(21) Jei taikytina teisė nepasirenkama ir siekiant taikytinos teisės numatomumą suderinti su būtinybe užtikrinti teisinį saugumą, pirmiausia atsižvelgiant į santuokinio gyvenimo faktines aplinkybes, šiuo reglamentu reikia nustatyti suderintas kolizines normas remiantis hierarchiniu siejamųjų kriterijų sąrašu, kuris leistų nustatyti visam sutuoktinių turtui taikytiną teisę. Pirmiausia reikėtų vadovautis sutuoktinių pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos po santuokos sudarymo kriterijumi, o tik po to – sudarant santuoką sutuoktinių turėtos bendros pilietybės kriterijumi. Jei netenkinamas nė vienas iš šių kriterijų arba jei sudarydami

santuoką bendrą dvigubą pilietybę turintys sutuoktiniai neturi pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos, tuomet kaip trečiuoju kriterijumi turėtų būti vadovaujama valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, **visų pirma į santuokos sudarymo vietą**, abu sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai sudarant santuoką, teise.

santuoką bendrą dvigubą pilietybę turintys sutuoktiniai neturi pirmos bendros įprastinės gyvenamosios vietos, tuomet kaip trečiuoju kriterijumi turėtų būti vadovaujama valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, abu sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai sudarant santuoką, teise.

Pagrindimas

Daugelis porų gali išvykti susituokti užsienyje, o tada taptų neaišku, kaip taikyti artimiausio ryšio sąlygą.

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl reglamento 21 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(21a) Gali nutikti taip, kad pažeidžiamas sutuoktinis dėl tam tikrų aplinkybių, kaip antai ekonominė ar finansinė priklausomybė, darbo užmokesčio skirtumas, galimybių gauti informaciją arba teisinę konsultaciją trūkumas, arba su liga ar smurtu šeimoje susijusių aplinkybių neturi galimybės laisvai ir sąžiningai pasirinkti sutuoktinių turto teisinio režimo.

Pagrindimas

Atvejis, kai taikytina teisė nepasirenkama, jau aptartas pasiūlymo dėl sutuoktinių turto teisinio režimo 21 konstatuojamojoje dalyje. Kadangi šiame pasiūlyme nustatytos taisyklės, kurios būtų taikomos tais atvejais, kai sutuoktiniai nepasirenka taikytinos teisės, siūlomame pakeitime apibūdintos tik kai kurios aplinkybės, kurioms susiklosčius neįmanoma pasirinkti taikytinos teisės. Todėl iš pradinio konstatuojamosios dalies teksto išbraukti žodžiai „nepasirinkus taikytinos teisės“.

Pakeitimas 4

Pasiūlymas dėl reglamento 24 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(24) Atsižvelgiant į sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės svarbą, reglamentu reikia numatyti tam tikras garantijas, kad sutuoktiniai arba būsimi sutuoktiniai suvoktų pasirinkimo pasekmes. Pasirinkimas turės būti įformintas pagal pasirinktos valstybės arba dokumento parengimo vietos valstybės vedybų sutartims taikomas teisės nuostatas ir bent jau suformuluotas raštu, datuotas bei pasirašytas abiejų sutuoktinių. Be to, reikės paisyti galimų papildomų pasirinktoje arba dokumento parengimo vietos valstybės teisėje nustatytų formos reikalavimų dėl tokių sutarčių galiojimo, viešinimo arba registravimo.

Pakeitimas

(24) Atsižvelgiant į sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytinos teisės svarbą, reglamentu reikia numatyti tam tikras garantijas, kad sutuoktiniai arba būsimi sutuoktiniai suvoktų pasirinkimo pasekmes, ***taip pat garantijas, susijusias su nemokamos teisinės pagalbos teikimu, kai vienas iš sutuoktinių turi finansinių sunkumų.*** Pasirinkimas turės būti įformintas pagal pasirinktos valstybės arba dokumento parengimo vietos valstybės vedybų sutartims taikomas teisės nuostatas ir bent jau suformuluotas raštu, datuotas bei pasirašytas abiejų sutuoktinių ***ir patvirtintas. Siekiant užtikrinti tinkamą pažeidžiamo sutuoktinio arba būsimio sutuoktinio apsaugą prieš pasirenkant taikytiną teisę, praktikuojantis teisininkas turėtų iš anksto asmeniškai informuoti kiekvieną sutuoktinį apie šio pasirinkimo teisinės pasekmes.*** Be to, reikės paisyti galimų papildomų pasirinktoje arba dokumento parengimo vietos valstybės teisėje nustatytų formos reikalavimų dėl tokių sutarčių galiojimo, viešinimo arba registravimo.

Pagrindimas

Sutuoktinių galimybė gauti nepriklausomą teisinę praktikuojančio teisininko konsultaciją turėtų sudaryti sąlygas pasirinkti nepriklausomai ir pagrįstai ir tai turėtų apsaugoti sutuoktinį, kuris gali būti pažeidžiamas.

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl reglamento 24 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(24a) *Sutuoktiniai ar būsimi sutuoktiniai, kurių sąjungai būdingas tarptautinis aspektas, turėtų turėti galimybę iš anksto gauti informacijos apie sutuoktinių turto teisinio režimo pasirinkimo pasekmes ir apie praktikuojančius teisininkus, su kuriais galima pasikonsultuoti prieš priimant sprendimą dėl sutuoktinių turto teisinio režimo, jei esama abejonių arba jei sutuoktinis yra pažeidžiamas. Informacija apie sutuoktinių turto režimus gali būti įtraukta į informacinį paketą, kurį sutuoktiniai, jei pageidauja, gali gauti susisiekę su savo ambasada arba nacionalinės ar vietos valdžios institucijomis, remiantis nacionaline sistema. Sutuoktiniai, kurių sąjungai būdingas tarptautinis aspektas, įsigyjantys turto užsienyje, turėtų būti iš anksto asmeniškai informuojami apie sutuoktinių turto teisinio režimo pasirinkimo teikiamus privalumus. Visais atvejais turi būti laikomasi valstybių narių lyčių lygybės teisės aktų.*

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl reglamento 25 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(25) Išimtinėmis aplinkybėmis, siekiant užtikrinti viešuosius interesus, valstybių narių teismams turi būti suteikta galimybė nepaisyti užsienio teisės, jei konkrečiu atveju ši akivaizdžiai prieštarautų ginčo nagrinėjimo vietos viešajai tvarkai. Tačiau teismams neturėtų būti suteikta galimybė vadovautis viešosios tvarkos išimtimi

(25) Išimtinėmis aplinkybėmis, siekiant užtikrinti viešuosius interesus, valstybių narių teismams turi būti suteikta galimybė nepaisyti užsienio teisės, jei konkrečiu atveju ši akivaizdžiai prieštarautų ginčo nagrinėjimo vietos viešajai tvarkai. Tačiau teismams neturėtų būti suteikta galimybė vadovautis viešosios tvarkos išimtimi

siekiant nepaisyti kitos valstybės teisės arba atsisakyti pripažinti ar vykdyti kitoje valstybėje priimtą teismo sprendimą, parengtą autentišką dokumentą ir sudarytą teisminį susitarimą, jei tai prieštarautų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijai, ypač jos 21 straipsniui, kuriuo draudžiama bet kokios formos diskriminacija.

siekiant nepaisyti kitos valstybės teisės arba atsisakyti pripažinti ar vykdyti kitoje valstybėje priimtą teismo sprendimą, parengtą autentišką dokumentą ir sudarytą teisminį susitarimą, jei tai prieštarautų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijai, ypač jos 21 straipsniui, kuriuo draudžiama bet kokios formos diskriminacija, **ir 23 straipsniui, kuriame reikalaujama, kad visose srityse būtų užtikrinta vyrų ir moterų lygybė.**

Pakeitimas 7

Pasiūlymas dėl reglamento 1 straipsnio 3 dalies įžanginė formuluotė

Komisijos siūlomas tekstas

3. Šis reglamentas netaikomas:

Pakeitimas

3. Nepažeidžiant pusiausvyros ir teisingumo, šis reglamentas netaikomas:

Pagrindimas

Kai kuriose valstybėse narėse likęs turtas vertinamas kartu ir traktuojamas kaip vienas dalykas, atsižvelgiant į abiejų sutuoktinių apsaugos pusiausvyrą ir teisingumą. Prireikus, dažniausiai moteris būna vaikų pagrindinė globėja. Kitose valstybėse narėse toks turtas traktuojamas atskirai.

Pakeitimas 8

Pasiūlymas dėl reglamento 1 straipsnio 3 dalies f a punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

fa) teisėms į pensiją, išskyrus atvejus, kai pagal taikytinus nacionalinės teisės aktus numatyta, kad per santuokos laikotarpį įgytos teisės į pensiją skyrybų atveju turi būti dalijamos;

Pagrindimas

Jei turtas traktuojamas atskirai, kaip išdėstyta Komisijos pasiūlyme, svarbu taip pat apsvarstyti galimybę į siūlomos direktyvos taikymo sritį neįtraukti šeimos narių dovanų, teisių į pensiją, draudimo sutarčių ir pensijų fondų.

Pakeitimas 9

Pasiūlymas dėl reglamento 1 straipsnio 3 dalies f b punktas (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

fb) draudimo sutartims ir pensijų fondams.

Pagrindimas

Jei turtas traktuojamas atskirai, kaip išdėstyta Komisijos pasiūlyme, svarbu taip pat apsvarstyti galimybę į siūlomos direktyvos taikymo sritį neįtraukti šeimos narių dovanų, teisių į pensiją, draudimo sutarčių ir pensijų fondų.

Pakeitimas 10

Pasiūlymas dėl reglamento 2 straipsnio b punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

b) vedybų sutartis – susitarimas, kuriuo sutuoktiniai nustato tarpusavio turtinius santykius ir turtinius santykius trečiųjų asmenų atžvilgiu;

b) vedybų sutartis – susitarimas, kuriuo sutuoktiniai ***sudarydami santuoką ar būdami susituokę*** nustato tarpusavio turtinius santykius ir turtinius santykius trečiųjų asmenų atžvilgiu;

Pakeitimas 11

Pasiūlymas dėl reglamento 2 straipsnio g punktas

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

g) teismas – ***valstybių narių teisminė institucija, vykdanči teisminę funkciją*** sutuoktinių turto teisinio režimo

g) teismas – ***apima visas institucijas ir teisės specialistus, kurie yra kompetentingi tvarkyti*** sutuoktinių turto

klausimais, taip pat neteisminė institucija arba asmuo, vykdantys jiems valstybių narių teisminės institucijos perduotas arba paskirtas teismų jurisdikcijos funkcijas, numatytas šiame reglamente;

teisinio režimo reikalus, kurie vykdo teismines funkcijas, veikia vadovaudamiesi teismo suteiktais įgaliojimais arba veikia prižiūrimi teismo, jei tos institucijos ir teisės specialistai garantuoja nešališkumą ir užtikrina visų šalių teisę būti išklausytoms ir jei jų sprendimai pagal valstybės narės, kurioje jie veikia, teisę:

– gali būti apskūsti teisminei institucijai arba jos persvarstyti; taip pat

– savo galia ir poveikiu gali būti prilyginti teisminės institucijos sprendimams tuo pačiu klausimu;

Pakeitimas 12

Pasiūlymas dėl reglamento 4 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Susitarimą galima sudaryti bet kuriuo metu, taip pat teismo proceso metu. Jei jis sudaromas prieš teismo procesą, turi būti suformuluotas raštu, datuotas *ir* abiejų šalių pasirašytas. **Sutuoktiniams nesudarius susitarimo, jurisdikcija reglamentuojama 5 ir kitais straipsniais.**

Pakeitimas

Susitarimą galima sudaryti bet kuriuo metu, taip pat teismo proceso metu. Jei jis sudaromas prieš teismo procesą, turi būti suformuluotas raštu, datuotas, abiejų šalių pasirašytas *ir patvirtintas*. **Prieš sudarant susitarimą praktikuojantis teisininkas turėtų asmeniškai informuoti kiekvieną sutuoktinį apie šio pasirinkimo teises pasekmes.**

Pagrindimas

Sutuoktinių galimybė gauti nepriklausomą teisinę praktikuojančio teisininko konsultaciją turėtų sudaryti sąlygas pasirinkti nepriklausomai ir pagrįstai ir tai turėtų apsaugoti sutuoktinį, kuris gali būti pažeidžiamas.

Pakeitimas 13

Pasiūlymas dėl reglamento 5 straipsnio 2 dalies antra pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Susitarimą galima sudaryti bet kuriuo

Pakeitimas

Susitarimą galima sudaryti bet kuriuo

metu, taip pat teismo proceso metu. Jei jis sudaromas prieš teismo procesą, turi būti suformuluotas raštu, datuotas ir abiejų šalių pasirašytas.

metu, taip pat teismo proceso metu. Jei jis sudaromas prieš teismo procesą, turi būti suformuluotas raštu, datuotas ir abiejų šalių pasirašytas, **taip pat turi būti užregistruotas pagal valstybėje narėje, kurioje susitarimas sudaromas, nustatytą tvarką.**

Pakeitimas 14

Pasiūlymas dėl reglamento 13 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

13a straipsnis

Informacijos teikimas sutuoktiniams

Kompetentinga institucija privalo per pagrįstą laikotarpį informuoti sutuoktinį (-ius) apie visus prieš juos pradėtus su sutuoktinių turto teisiniu režimu susijusius teismo procesus.

Pakeitimas 15

Pasiūlymas dėl reglamento 14 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

14a straipsnis

Specialios apsaugos priemonės

Prieš priimant sprendimą dėl kompetentingo teismo, kol kompetentingas teismas pateikia sprendimą, pagal valstybės narės teisę šeimos namams taikoma speciali apsauga, įgyvendinant priemones, kaip antai šeimos namų apsauga nuo pardavimo.

Pagrindimas

Siekiant apsaugoti pažeidžiamą sutuoktinį ir trečiąsias šalis, kaip antai išlaikytiniai, svarbu, kad, kol kompetentingas teismas nepriims sprendimo, remiantis susijusios valstybės narės

teise, šeimos namai būtų apsaugoti nuo greito pardavimo. Tai užtikrins, kad vykstant teismo procesui pažeidžiamas sutuoktinis ir išlaikytiniai turėtų vietą, kur gyventi.

Pakeitimas 16

Pasiūlymas dėl reglamento 15 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas

Pagal 16, 17 ir 18 straipsnius *santuokinių* turto teisiniam režimui taikytina teisė taikoma visam sutuoktinių turtui.

Pakeitimas

Pagal 16, 17 ir 18 straipsnius *sutuoktinių* turto teisiniam režimui taikytina teisė taikoma visam **bendram** sutuoktinių turtui.

Pakeitimas 17

Pasiūlymas dėl reglamento 17 straipsnio 1 dalies c punktas

Komisijos siūlomas tekstas

c) valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, **visų pirma į** santuokos sudarymo **vietą**, sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai, teisė.

Pakeitimas

c) valstybės, su kuria, atsižvelgiant į visas aplinkybes, **nepriklausomai nuo** santuokos sudarymo **vietos**, sutuoktinius sieja glaudžiausi ryšiai, teisė.

Pagrindimas

Pora gali išvykti susituokti užsienyje, o tada taptų neaišku, kaip taikyti artimiausio ryšio sąlygą.

Pakeitimas 18

Pasiūlymas dėl reglamento 17 straipsnio 2 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. Nepažeidžiant 1 dalies nuostatų, mirus sutuoktiniui, jei nebuvo pasirinktas sutuoktinių turto teisinis režimas, atitinkamais atvejais turėtų būti visų pirma atsižvelgiama į likusio sutuoktinio norus ir jų paisoma.

Pakeitimas 19

Pasiūlymas dėl reglamento 18 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

Jei sutuoktiniai nusprendžia, kad taikytinos teisės pakeitimas galioja atgaline data, galiojimas atgaline data neturi poveikio nei pagal anksčiau taikytą teisę sudarytų sandorių galiojimui, nei iš anksčiau taikytos teisės kylančioms trečiųjų asmenų teisėms.

Pakeitimas

Jei sutuoktiniai nusprendžia, kad taikytinos teisės pakeitimas galioja atgaline data, galiojimas atgaline data neturi poveikio nei pagal anksčiau taikytą teisę sudarytų sandorių galiojimui, nei iš anksčiau taikytos teisės kylančioms trečiųjų asmenų teisėms. ***Praktikuojantis teisininkas iš anksto asmeniškai informuoja kiekvieną sutuoktinį apie šio pasirinkimo teisinės pasekmes.***

Pagrindimas

Atgaline data taikomi sprendimai nesuteiks didesnio teisinio tikrumo trečiosioms šalims, o sutuoktiniams gali lemti didesnes teisines išlaidas.

Pakeitimas 20

Pasiūlymas dėl reglamento 19 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, pasirinkimas turi būti bent aiškiai išreikštas, suformuluotas raštu, datuotas ***ir*** abiejų šalių pasirašytas.

Pakeitimas

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, pasirinkimas turi būti bent aiškiai išreikštas, suformuluotas raštu, datuotas, abiejų šalių pasirašytas ***ir patvirtintas.*** ***Prieš pasirenkant taikytiną teisę praktikuojantis teisininkas asmeniškai informuoja kiekvieną sutuoktinį apie šio pasirinkimo teisines pasekmes.***

Pakeitimas 21

Pasiūlymas dėl reglamento 20 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, vedybų sutartis turi būti bent sudaroma raštu, datuota **ir** abiejų sutuoktinių pasirašyta.

Pakeitimas

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, vedybų sutartis turi būti bent sudaroma raštu, datuota, abiejų sutuoktinių pasirašyta **ir patvirtinta**.

Pakeitimas 22

Pasiūlymas dėl reglamento 27 straipsnio d punktas

Komisijos siūlomas tekstas

d) jis nesuderinamas su anksčiau kitoje valstybėje narėje **arba trečiojoje valstybėje** priimtu teismo sprendimu byloje, iškeltoje dėl to paties dalyko, tuo pačiu pagrindu ir tarp tų pačių šalių, jei anksčiau priimtas sprendimas tenkina reikiamas jo pripažinimo valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, sąlygas.

Pakeitimas

d) jis nesuderinamas su anksčiau kitoje valstybėje narėje priimtu teismo sprendimu byloje, iškeltoje dėl to paties dalyko, tuo pačiu pagrindu ir tarp tų pačių šalių, kai anksčiau priimtas sprendimas tenkina reikiamas jo pripažinimo valstybėje narėje, į kurią kreipiamasi, sąlygas.

Pagrindimas

Nėra garantijų dėl abipusio pripažinimo trečiojoje šalyje. Tai reiškia, kad ES valstybių narių teismams gali tekti susipažinti su ES nepriklausančių trečiųjų šalių teise ir ją taikyti, o tai gali lemti didžiules išlaidas, vėlavimą ir mažesnę teisinę tikrumą ieškovams ir trečiosioms šalims.

Pakeitimas 23

Pasiūlymas dėl reglamento 35 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Tačiau valstybės narės teisėje gali būti numatyta, kad sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teise sutuoktinis negali remtis prieš trečiąjį asmenį, jei vienas ar kitas turi įprastinę gyvenamąją vietą jos

Pakeitimas

2. Tačiau valstybės narės teisėje gali būti numatyta, kad sutuoktinių turto teisiniam režimui taikytina teise sutuoktinis negali remtis prieš trečiąjį asmenį, jei vienas ar kitas turi įprastinę gyvenamąją vietą jos

teritorijoje ir jei neįvykdytos šioje teisėje numatytos registravimo ar viešinimo sąlygos, nebent trečiasis asmuo žinojo **arba turėjo žinoti**, kurios valstybės teisė taikytina sutuoktinių turto teisiniam režimui.

teritorijoje ir jei neįvykdytos šioje teisėje numatytos registravimo ar viešinimo sąlygos, nebent trečiasis asmuo žinojo, kurios valstybės teisė taikytina sutuoktinių turto teisiniam režimui.

Pagrindimas

Gali būti sunku nustatyti, ar trečioji šalis „turėjo žinoti“, ypač atsižvelgiant į tarptautinį daugelio ginčų dėl sutuoktinių turto pobūdį. Ši frazė išbraukiama, nes jos taikymo sritis neaiški.

Pakeitimas 24

Pasiūlymas dėl reglamento 37 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

3. Pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis pateiktą informaciją Komisija viešai paskelbia tinkamomis priemonėmis, visų pirma Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose interneto svetainėje.

Pakeitimas

3. Pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis pateiktą informaciją Komisija viešai paskelbia tinkamomis priemonėmis, visų pirma, **tačiau ne tik** Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose interneto svetainėje.

Pagrindimas

Informacija gali būti paskelbiama ir kitomis priemonėmis, pvz., per daugiakalbę pagalbos telefonu liniją.

Pakeitimas 25

Pasiūlymas dėl reglamento 37 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

3a. Valstybės narės apvarsto galimybę imtis atitinkamų priemonių siekiant užtikrinti, kad sutuoktiniai, kurių sąjungai būdingas tarptautinis aspektas, galėtų gauti informacijos apie sutuoktinių turto teisinio režimo pasirinkimo pasekmes ir apie praktikuojančius

*teisininkus, su kuriais galėtų
pasikonsultuoti.*

PROCEDŪRA

Pavadinimas	Teismo sprendimai dėl klausimų, susijusių su sutuoktinių turto teisiniu režimu
Nuorodos	COM(2011)0126 – C7-0093/2011 – 2011/0059(CNS)
Atsakingas komitetas Paskelbimo plenariniame posėdyje data	JURI 10.5.2011
Nuomonę teikiantis (-ys) komitetas (-ai) Paskelbimo plenariniame posėdyje data	FEMM 10.5.2011
Pranešėjas(-ai) Paskyrimo data	Marina Yannakoudakis 19.4.2011
Svarstymas komitete	27.2.2012
Priėmimo data	24.4.2012
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 23 –: 0 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Emine Bozkurt, Andrea Češková, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Sophia in 't Veld, Livia Járóka, Nicole Kiil-Nielsen, Silvana Koch-Mehrin, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Astrid Lulling, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Angelika Niebler, Siiri Oviir, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská, Inês Cristina Zuber
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Franziska Katharina Brantner, Christa Klaß, Ana Miranda, Mariya Nedelcheva, Antigoni Papadopoulou

PROCEDŪRA

Pavadinimas	Teismo sprendimai dėl klausimų, susijusių su sutuoktinių turto teisiniu režimu			
Nuorodos	COM(2011)0126 – C7-0093/2011 – 2011/0059(CNS)			
Konsultacijos su EP data	7.4.2011			
Atsakingas komitetas Paskelbimo plenariniame posėdyje data	JURI 10.5.2011			
Nuomonę teikiantis (-ys) komitetas (-ai) Paskelbimo plenariniame posėdyje data	LIBE 10.5.2011	FEMM 10.5.2011		
Pranešėjas(-ai) Paskyrimo data	Alexandra Thein 12.4.2011			
Svarstymas komitete	21.6.2011	21.11.2011	17.9.2012	11.10.2012
	18.12.2012			
Priėmimo data	20.6.2013			
Galutinio balsavimo rezultatai	+: –: 0:	23 0 2		
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Klaus-Heiner Lehne, Antonio Masip Hidalgo, Jiří Maštálka, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Dimitar Stoyanov, Rebecca Taylor, Alexandra Thein, Tadeusz Zwiefka			
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Sergio Gaetano Cofferati, Vytautas Landsbergis, Eva Lichtenberger, Angelika Niebler, Axel Voss			
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Frédérique Ries, Nikolaos Salavrakos, Jacek Włosowicz			
Pateikimo data	12.7.2013			